

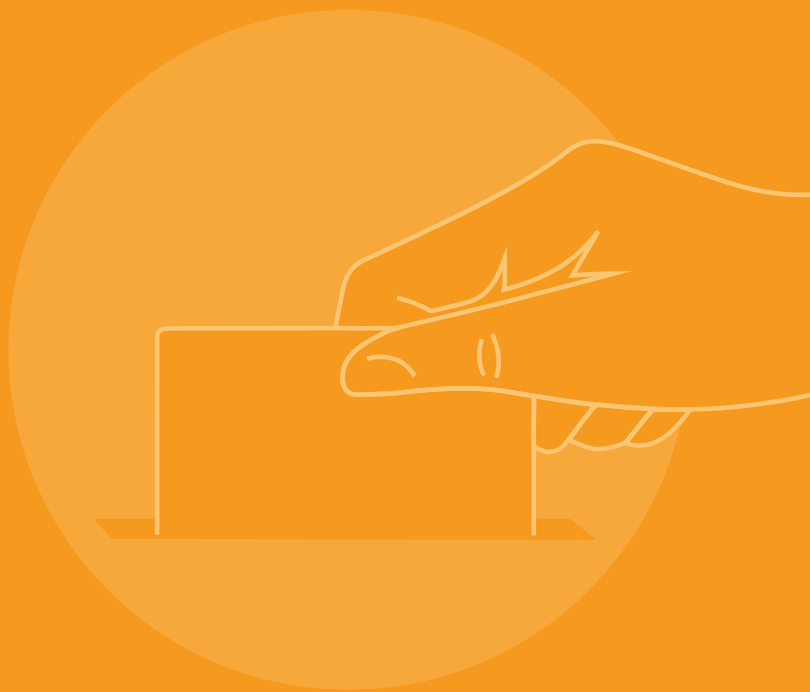
2024

PRESIDENTVALET OCH
EUROPAPARLAMENTSVALET

2

VALANVISNINGAR

Valnämndens uppgifter

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

VAALIT
VAL

VALANVISNINGARNA FÖR VAL SOM FÖRRÄTTAS 2024

Justitieministeriet utfärdar med stöd av 10 § i vallagen (714/1998) för vederbörande valmyndigheter följande valanvisningar för presidentvalet den 28 januari 2024 och för europaparlamentvalet den 9 juni 2024. Valanvisningarna gäller fr.o.m. den 1 november 2023 t.o.m. den 30 juni 2024.

Valanvisningar

- Nr. 1: Kommunala centralvalnämndens uppgifter
- Nr. 2: Valnämndens uppgifter
- Nr. 3: Förhandsröstning på en anstalt
- Nr. 4: Förhandsröstning på ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet
- Nr. 5: Hemmaröstning
- Nr. 6: Förhandsröstning utomlands
- Nr. 7: Valkrets-nämndens uppgifter

Helsingfors den 20 oktober 2023

Valdirektör

Arto Jääskeläinen

Specialsakkunnig

Laura Nurminen

Besöksadress
Södra esplanaden 10
HELSINGFORS

Postadress
PB 25
00023 STATSRÅDET

Telefon
02951 6001

Fax
09 1606 7730

E-post
justitieministeriet@om.fi

Julkaisija: OIKEUSMINISTERIÖ
Utgivare: JUSTITIEMINISTERIET

Teksti: Oikeusministeriö
Text: Justitieministeriet

Paino: Grano Oy, 2023
Tryckning: Grano Oy, 2023

Innehåll:

1. ALLMÄNT OM VALET 2024	6
2. KOMMUNALA VALMYNDIGHETER	9
2.1 Allmänt	9
2.2 Begränsningar som gäller behörighet vid presidentval och Europaparlamentsval	9
3. VALNÄMNDEN	11
3.1 Valnämndens sammansättning	11
3.2 Beslutförhet	11
3.3 Rätt att närvara vid valnämndens sammanträden	12
3.4 Närvarorätt för valobservatörer	12
3.5 Valnämnden ska endast utföra sina lagstadgade uppgifter	12
4. ARRANGEMANGEN PÅ RÖSTNINGSTÄLLET	14
4.1 Valmaterial och möbler	14
4.2 Röstningsställets tillgänglighet	18
4.3 Brandsäkerhet	19
4.4 Ordningen på röstningsställena	19
4.5 Valbiträde och biträde som väljaren själv utsett	22
5. FÖRRÄTTANDE AV RÖSTNING PÅ VALDAGEN	24
5.1 Inledande och avslutande av röstningen	24
5.2 Röstningens förlopp	25
5.3 Avslutande av röstningen på valdagen	38
6. PRELIMINÄR RÖSTRÄKNING	39
6.1 Allmänt	39
6.2 Valnämndens åtgärder	39
7. FÖRANDE AV VALPROTOKOLL OCH AVSLUTANDE AV RÖSTNINGEN PÅ VALDAGEN	43
7.1 Allmänt	43
7.2 Uppgifter som ska antecknas i valprotokollet	43
7.3 Ifyllande av bilagan till valprotokollet	45
7.4 Avslutande av röstningen på valdagen	45
8. ÅTGÄRDER EFTER VALET	46
8.1 Paketering av röstsedlarna och kuvertering av valprotokollet	46
8.2 Inlämnande av röstsedlar och valprotokoll till valkrets-nämnden	46
8.3 Ifyllande av vallängdens uträkningssida	47
8.4 Returnering av material till centralvalnämnden	47
8.5 Förstöring av handlingar	48
8.6 Slutåtgärder i anslutning till användningen av rösträttsdatasystemet	48

9. SMÅ RÖSTNINGSOMRÅDEN OCH RÖSTNINGSOMRÅDEN SOM SAMMANFÖRS MED DEM	49
9.1 Vad är ett litet röstningsområde?	49
9.2 Valnämndens uppgifter på valdagen	49
10. ÖVRIGA ANVISNINGAR	52
10.1 Justitieministeriets valwebbplats	52
10.2 Jour hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	52
10.3 Justitieministeriets servicenummer för väljarna	52
10.4 Rådgivning vid problem	53

Bilagor:

BILAGA 1: Vissa tidsfrister i presidentvalet 2024 och Vissa tidsfrister i Europaparlamentsval 2024	54
BILAGA 2a: Vallängdens pärmblad	70
BILAGA 2b: Vallängdens uträkningssida	71
BILAGA 2c: Vallängdssida	72
BILAGA 2d: Anvisning för att binda samman pappersvallängden	73
BILAGA 3: Meddelandekort	74
BILAGA 4: Blankett för valprotokollet	76
BILAGA 5: Justitieministeriets instruktioner till väljaren om röstningsanteckningen	81
BILAGA 6: Checklista för röstningsställets tillgänglighet	82

Till läsaren

Välkommen till ditt viktiga uppdrag i valet! Ditt uppdrag är ansvarsfullt, men du är inte ensam. Vallagen, den här anvisningen och utbildningen ger dig all information du behöver.

Börja med att bekanta dig med vallagen, till exempel genom att skriva ut det på papper till dig själv på adressen <https://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980714>. Bekanta dig noggrant med den och ha den till hands när du sköter ditt uppdrag.

Hur förhandsröstningen går till beskrivs i detalj i 5 kap. (46-66 §) i vallagen. Hur röstningen går till på valdagen beskrivs i detalj i lagens 6 kap. (67-83 §). Om du arbetar med granskning av förhandsröstningshandlingar ska dessutom bestämmelserna om brevröstning i 5 a kap. i vallagen tillämpas. Var uppmärksam på 184-186 § i vallagen, eftersom dessa bestämmelser gäller dina skyldigheter när du sköter valuppdrag. Bestämmelser om presidentvalet finns i 10 kap. i vallagen och om Europaparlamentsvalet i 12 kap. i samma lag.

När du har studerat vallagens bestämmelser om ditt uppdrag, läs den här anvisningen för att få ytterligare information.

På valmyndigheternas verksamhet tillämpas dessutom kommunallagen (410/2015) och förvaltningslagen (434/2003). Principerna för god förvaltning gäller också valmyndigheter. Det innebär t.ex. att du som valmyndighet ska sköta dina uppgifter utan att diskriminera någon och betjäna dem som röstar på ett korrekt och vänligt sätt. Det bästa sättet att få råd om tolkningen av kommunallagen är att kontakta Kommunförbundets jurister.

Valpoolen, justitieministeriets databank för valmyndigheter, finns på adressen www.vaalit.fi/sv/valpoolen. Valpoolen fungerar som en materialbank där valmyndigheterna kan hitta information om vilka myndigheter som ansvarar för de olika områdena av valarrangemangen, samlade anvisningar om val och förslag på hur man kan gå till väga i olika situationer i samband med valberedskapen.

Innan denna anvisning publicerades har justitieministeriet skickat ett brev till kommunerna (2.6.2023). Brevet finns också på webbplatsen valfinland.fi. Brevet innehåller bland annat anvisningar om hur röstningsställena ska väljas och utrustas samt om jäv och behörighet för valmyndigheter.

Ha alltid vallagen och denna anvisning till hands när du sköter dina uppgifter, så har du svaren på de flesta frågor inom räckhåll.

Eftersom två val förrättas år 2024, presidentvalet och Europaparlamentsvalet, är dessa valanvisningar gemensamma för båda valen. Spara alltså denna anvisning efter presidentvalet också för Europaparlamentsvalet.

1. ALLMÄNT OM VALET 2024

Presidentvalet 2024

Valet av republikens president (presidentvalet) förrättas söndagen den 28 januari 2024. Förhandsröstning ordnas i Finland den 17–23 januari 2024 och utomlands den 17–20 januari 2024. Ombord på finska fartyg som befinner sig utomlands kan förhandsröstningen dock inledas redan den 10 januari 2024.

Det eventuella andra valet (andra omgången) i presidentvalet förrättas söndagen den 11 februari 2024. Förhandsröstning vid det andra valet ordnas i Finland mellan den 31 januari och 6 februari 2024 samt utomlands vid finska beskickningar och ombord på finska fartyg mellan den 31 januari och 3 februari 2024.

Europaparlamentsvalet 2024

Europaparlamentsvalet förrättas söndagen den 9 juni 2024. Förhandsröstning ordnas i Finland mellan den 29 maj och 4 juni 2024 och utomlands mellan den 29 maj och 1 juni 2024. Ombord på finska fartyg som befinner sig utomlands kan förhandsröstningen dock inledas redan den 22 maj 2024.

Vallagstiftning

Bestämmelser om förrättande av presidentval finns i 54 och 55 § i grundlagen samt i vallagen (714/1998; <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980714>).

Bestämmelser om förrättning av Europaparlamentsval finns i EU:s valakt (akt om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet, 76/787/EKSG, EEG, Euratom) och i vallagen.

Valmyndigheterna ska utöver denna anvisning även noggrant sätta sig in i den lagstiftning som gäller valet. Valanvisningarna är endast avsedda att precisera de förfaranden som föreskrivs i lagen.

Rösträtt och valbarhet

I 14 § 1 mom. i grundlagen föreskrivs det om rätten att rösta i presidentval. Röstberättigad vid presidentval är varje finsk medborgare som fyller 18 år senast på valdagen vid det första valet. Röstberättigade vid presidentvalet 2024 är således finska medborgare födda den 28 januari 2006 eller tidigare. De röstberättigade är desamma vid det första och det andra valet.

I 14 § 2 mom. i grundlagen föreskrivs det om rätten att rösta vid val till Europaparlamentet. Röstberättigade vid Europaparlamentsvalet 2024 är finska medborgare födda den 9 juni 2006 eller tidigare samt medborgare i andra EU-medlemsstater som har anmält sig till Finlands rösträttsregister i enlighet med vallagen.

Bestämmelser om valbarhet i presidentval finns i 54 § 1 mom. i grundlagen och bestämmelser om valbarhet i val till Europaparlamentet i 164 § i vallagen.

Rösträttsregister och meddelandekort

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata upprättar ett rösträttsregister för presidentvalet och Europaparlamentsvalet i vilka införs varje person som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är röstberättigad i dessa val.

I registret införs beträffande varje röstberättigad de uppgifter som avses i 18 § i vallagen och för Europaparlamentsvalets del också de uppgifter som avses i 19 § 2 mom., sådana de är i befolkningsdatasystemet fredagen den 8 december 2023 klockan 24 för presidentvalets del och fredagen den 19 april 2024 före kl. 24 för Europaparlamentsvalets del. Samma rösträttsregister används vid det första valet i presidentvalet och det eventuella andra valet i presidentvalet.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utarbetar för var och en som införs i rösträttsregistret ett meddelande om rösträtt (meddelandekort) och sänder det till alla väljare vilkas adress är känd. Om väljaren har tagit i bruk tjänsten Suomi.fi-meddelanden, sänds rösträttsanmälan elektroniskt. För presidentvalets del upprättas för varje person som införs i rösträttsregistret två meddelandekort som sänds samtidigt senast torsdagen den 4 januari 2024. Det ena meddelandekortet är för det första presidentvalet och det andra för det eventuella andra valet. I fråga om Europaparlamentsvalet sänds meddelandekortet senast torsdagen den 16 maj 2024.

Till meddelandekortet bifogas en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställena som finns inom väljarens valkrets samt deras adresser och öppettider.

Röstning

Väljarna kan rösta antingen på förhand eller på valdagen. Rösträtten får inte utövas via ombud.

Väljaren kan rösta på förhand

- 1) på vilket som helst av de allmänna förhandsröstningsställena som avses i 9 § 1 mom. 1 och 2 punkten i vallagen i hemlandet eller utomlands. Dessa förhandsröstningsställena publiceras på webbplatsen www.valfinland.fi, eller
- 2) på en sådan anstalt som avses i 9 § 1 mom. 3 punkten i vallagen, om väljaren är intagen eller fullgör beväringstjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor vid denna, eller
- 3) ombord på ett sådant finskt fartyg som avses i 9 § 1 mom. 4 punkten och som befinner sig utomlands, om väljaren hör till fartygets personal, eller
- 4) på vissa villkor i sitt eget hem enligt vad som föreskrivs om hemmaröstning i 9 § 2 mom. i vallagen, eller
- 5) per brev, om väljaren bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningsperioden och på valdagen.

På valdagen får väljaren rösta enbart inom det röstningsområde (på det röstningsställe) som har antecknats för väljaren i rösträtsregistret och som anges i meddelandet om rösträtt som skickats till väljaren. Röstningen på valdagen förrättas mellan klockan 9 och 20 i varje kommun röstningsområdesvis.

2. KOMMUNALA VALMYNDIGHETER

2.1 Allmänt

Presidentvalet och Europaparlamentsvalet år 2024 förrättas i kommunerna av följande valmyndigheter. Med undantag av centralvalnämnden tillsätts valmyndigheterna separat för presidentvalet och Europaparlamentsvalet.

- centralvalnämnden i kommunen,
- valnämnden,
- valbestyrelsen,
- valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena,
- valförrättaren vid hemmaröstning och
- valbiträdena vid röstningsställena på valdagen.

2.2 Begränsningar som gäller behörighet vid presidentval och Europaparlamentsval

Enligt 9 a § i vallagen ska valmyndigheterna sköta sitt uppdrag opartiskt. För att stödja denna allmänna bestämmelse har man i vallagen bestämt om vissa begränsningar för vem som är behörig att vara valmyndighet och uttryckligen nämnt om hur bestämmelserna om jäv i 27–30 § i förvaltningslagen (365/2003) tillämpas på valmyndighetens arbete.

Ett partis eller en valmansförenings valombud får inte vara medlem eller ersättare i centralvalnämnden.

En kandidat får inte vara medlem eller ersättare i valnämnden.¹

De allmänna förhandsröstningsställena:

- en kandidat kan inte vara valförrättare och inte heller
- kandidatens make eller maka², barn, syskon eller förälder.

Medlem eller ersättare i valbestyrelsen får inte vara:

- en kandidat och inte heller
- kandidatens make eller maka, barn, syskon eller förälder.

1 Samma begränsning gäller eventuella biträden som valnämnden anlitat enligt 16 § 2 mom. i vallagen.

2 Med makar avses äkta makar samt personer som lever i äktenskapsliknande förhållanden eller i registrerade partnerskap.

Valförrättare för hemmaröstning får inte vara:

- en kandidat
- och inte heller kandidatens make eller maka, barn, syskon eller förälder.

Valbiträde på ett röstningsställe på valdagen får inte vara:

- en kandidat och inte heller
- kandidatens make eller maka, barn, syskon eller förälder.

En allmän begränsning som gäller behörighet är att valmyndigheten inte kan vara en omyndig person (en person som inte har fyllt 18 år eller som förklarats omyndig).

2.2.1 Tillämpning av bestämmelserna om jäv på kommunala valmyndigheter

Med jäv avses en sådan situation där en opartisk handläggning kan äventyras på grund av förhållandet mellan handläggaren och det ärende som behandlas eller en part i ärendet.

Jävsgrunderna uppräknas i 28 § i förvaltningslagen. En jävig person får inte delta i eller vara närvarande vid handläggningen av ärendet. En person som är jävig ska själv meddela att han eller hon är jävig. Om jäv för medlemmar i ett kollegialt organ beslutar organet i fråga. I stället för en jävig person ska utan dröjsmål förordnas en ojävig person.

Enligt vallagen ska förvaltningslagens reglering av jäv tillämpas på:

- medlemmar och ersättare i centralvalnämnden.

Jävsbestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas inte på

- medlemmar och ersättare i valnämnden³,
- medlemmar och ersättare i valbestyrelsen,
- valförrättare på de allmänna förhandsröstningsställena,
- valförrättare vid hemmaröstning eller
- valbiträdena vid röstningen på valdagen.

2.2.2 En valmyndighets ansvar

I 185 § i vallagen föreskrivs att om en medlem i den kommunala centralvalnämnden, valnämnden eller valbestyrelsen eller en valförrättare eller någon annan person i egenskap av valmyndighet enligt vallagen försummar sina skyldigheter, ska han eller hon straffas såsom tjänsteman för tjänstebrott.

³ Jävsbestämmelserna tillämpas inte heller på de eventuella biträden som avses i 16 § 2 mom. i vallagen (se även fotnot 2).

3. VALNÄMNDEN

3.1 Valnämndens sammansättning

Arrangemangen kring röstning på ett röstningsställe på valdagen i det första valet och i det eventuella andra valet i presidentvalet samt i Europaparlamentsvalet sköts av en valnämnd som kommunstyrelsen i god tid har tillsatt för varje röstningsområde. Kommunen kan enligt egen prövning tillsätta valnämnderna separat för presidentvalet och Europaparlamentsvalet eller tillsätta samma valnämnder för båda valen. Den valnämnd som tillsatts för presidentvalet är verksam både vid det första valet och vid det eventuella andra valet.

Valnämnden består av en ordförande, en vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett nödvändigt antal ersättare, dock minst tre. Valnämndens medlemmar och deras ersättare ska i den utsträckning det är möjligt företräda de partier som vid riksdagsvalet 2023 ställt upp kandidater i den valkrets till vilken kommunen hör. Ersättarna ska ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna. En person som är kandidat i valet kan inte vara medlem eller ersättare i valnämnden.

Valnämnden utser för röstningsstället på valdagen ett eller flera sådana valbiträden som avses i 73 § i vallagen.

Valnämnden kan enligt 16 § 2 mom. i vallagen anlita biträdande personal för räkningen och ordnandet av röstsedlarna samt för användningen av rösträtsregistret och/eller räkningssystemet.

Det ska finnas tillräckligt med valfunktionärer på röstningsstället för sjukdomsfall eller andra överraskande situationer. Ersättare i valnämnden kan vara på plats, även om nämnden är fulltalig. Särskild hänsyn ska tas till specialarrangemang som krävs på grund av eventuella sjukdomsfall och den arbetsinsats som de förutsätter av funktionärerna.

3.2 Beslutförhet

Valnämnden är beslutför med tre medlemmar, av vilka ordföranden eller vice ordföranden ska vara en. Om både ordföranden och vice ordföranden är tillfälligt frånvarande, ska de minst tre närvarande medlemmar i valnämnden bland sig välja en tillfällig ordförande i enlighet med bestämmelserna i kommunens förvaltningsstadga.

Om val av nya förtroendevalda till ett kommunalt organ under pågående mandatid föreskrivs i kommunallagen.

3.3 Rätt att närvara vid valnämndens sammanträden

På valnämnden tillämpas inte den i kommunallagen nämnda förvaltningsstadgans bestämmelser om kommunistyrelsens företrädare och kommundirektörens eller borgmästarens rätt att närvara och yttra sig vid sammanträden.

Om valombudens rätt att vara närvarande vid valmyndigheternas sammanträden föreskrivs i 184 § 1 mom. i vallagen.

3.4 Närvarorätt för valobservatörer

I 184 § 2 mom. i vallagen föreskrivs om rätten för befullmäktigade valobservatörer och valombud att vara närvarande när valmyndigheter utför sina uppgifter. Rätten att närvara gäller därmed utöver möten även valmyndigheternas övriga verksamhet. Valobservatörerna har rätt att utan att störa valförrättningen följa alla valmyndighetens uppgifter.

Med stöd av 184 § 2 mom. kan en finländsk eller utländsk valobservatör befullmäktigas av justitieministeriet när det gäller hela landet och av den kommunala centralvalnämnden när det gäller kommunens område. Valobservatörerna ska ha med sig en skriftlig fullmakt om rollen som valobservatör. Fullmakter som beviljats av justitieministeriet (ackrediteringar) kan också hittas i valdatasystemet (VAT). Valobservatörerna har rätt att utan att störa valförrättningen följa alla valmyndighetens uppgifter. Om valobservatörer kommer till röstningsstället, meddela centralvalnämnden, kontrollera att valobservatörerna har befullmäktigats och anteckna detta i valprotokollet.

3.5 Valnämnden ska endast utföra sina lagstadgade uppgifter

Valnämnden ska endast utföra sina lagstadgade uppgifter. Den 16 februari 1981 uttalade justitiekanslern bland annat följande:

”För att en valnämndsmedlem inte ska försumma sin plikt utan väl fullfölja den, ska hon omsorgsfullt och opartiskt fullgöra de uppdrag som enligt lag åligger henne. För att dessa krav på omsorg och opartiskhet

ska uppfyllas utan några tvivel, bör hon koncentrera sig på sitt uppdrag som valnämndsmedlem.

Uppgifter om vilka personer som röstat och vilka som inte gjort det omfattas inte av valhemligheten och är således inte sådana som ska hållas hemliga.⁴ Det oaktat måste det konstateras att det rimmar illa med den opartiskhet som krävs av en valnämndsmedlem om hon samtidigt i röstningsfrågor driver på något partis sannolika anhängare eller biträder sådan verksamhet. Jag anser sålunda att en valnämndsmedlem under sin tid i valnämnden bör utföra endast de uppdrag som enligt lag åligger en valmyndighet.”

4 I vallagen finns numera bestämmelser om offentligheten hos anteckningarna om röstning i vallängderna och röst-rättsregistret. Uppgifterna är inte offentliga förrän röstningen på valdagen har avslutats.

4. ARRANGEMANGEN PÅ RÖSTNINGSTÄLLET

4.1 Valmaterial och möbler

Den kommunala centralvalnämnden ska sörja för att valmaterialet distribueras till valnämnden och att möbler översänds till röstningsstället. Vid presidentvalet delas valmaterialet ut separat för det första valet och för det andra valet.

Valnämnden ska i god tid innan röstningen inleds på valdagen kontrollera att nedan nämnda valmaterial och möbler finns på röstningsstället. Om något saknas ska valnämnden utan dröjsmål kontakta centralvalnämnden.

4.1.1 Vad behövs vid röstningen på valdagen?

Valhandlingar:

- 1) Vallängd (**bilaga 2**). Vallängden består av lösblad med text på båda sidorna av bladen. Varje blad har perforering i vänstra kanten. Vallängden ska antingen sättas i en mapp eller bindas med de särskilda redskap som fås av centralvalnämnden. I **bilaga 2d** finns anvisningar om hur vallängderna kan bindas. Om valnämnden delar upp vallängden, ska var och en del bindas ihop som en egen helhet. Valnämnden och centralvalnämnden kan också komma överens om att vallängden delas upp och delarna binds ihop redan på förhand hos centralvalnämnden.
I fråga om presidentvalet ska valnämnden försäkra sig om att den vid det första valet använder uttryckligen vallängden för det första valet och vid det andra valet på motsvarande sätt vallängden för det andra valet.
- 2) Röstsedlar (förpackade i buntar med 100 st. i varje).
Vid presidentvalet är röstsedlarna vita i det första valet och bruna i det andra valet. **Det är valnämndens uppgift att se till att rätta röstsedlar används vid det första och det andra valet.**
- 3) Kandidatförteckningen i presidentvalet som tryckts av Helsingfors valkretsnaämnd och sammanställningen av kandidatlistorna i Europaparlamentsvalet ska sättas upp i röstningsbåsen och för övrigt ställas fram på sådana ställen i vallokalen där väljarna ser dem. Kandidatförteckningen eller sammanställningen av kandidatlistorna får dock inte fästas på röstningsbåsens yttervägg.
Vid presidentvalet har kandidatförteckningen tryckts på vitt papper i det första valet och på brunt papper i det andra valet,

- 4) Justitieministeriets instruktioner till väljaren om röstningsanteckningen (**bilaga 5**), som ska finnas framlagda i röstningsbåsen så att väljarna ser dem. Instruktionerna kan sättas upp på röstningsbåsens vägg. Instruktionerna kan finnas framlagda även på andra ställen på röstningsstället, dock inte på röstningsbåsens yttervägg.
- 5) Blanketter för valprotokollet (valblankett nr. 8; **bilaga 4**).
- 6) Blanketter för tillkännagivande av den preliminära rösträkningen:
 - resultatuträkningsblankett 2: "Antal personer som röstat på valdagen",
 - resultatuträkningsblankett 3: "Antalet röster på valdagen, preliminär räkning",
 - resultatuträkningsblankett 4: "Blankett för bilaga till valprotokollet".

Tillbehör:

- 7) Valstämpel med vilka röstsedlarna stämplas. Det är bra att även ha reservstämplat. Valstämpeln är blårod till färgen och ser ut på följande sätt:

- 8) Förseglingsmaterial. Förseglingsbandet är vitt och på det är tryckt samma emblem som på valstämpeln och texten "Vaalisinetti – Valsigill",
- 9) Namnskyltar för valnämndens medlemmar. Alla medlemmar i valnämnden bör i egenskap av valmyndigheter bära namnskyltar eller motsvarande, på vilka antecknas medlemmens namn och uppgift i valnämnden (tex. "Medlem av valnämnden" eller "Vaalilautakunnan jäsen – Medlem av valnämnden"). Också medlemmens namn kan anges. Syftet med detta är att göra det lättare för väljarna att identifiera valmyndigheterna.
- 10) Rockmärken eller armbindlar för valbiträdena. Ett valbiträde som valnämnden utsett ska bära rockmärke eller armbindel, där det står "Vaalivustaja", eller i tvåspråkiga kommuner "Vaalivustaja – Valbiträde".
- 11) Kopia av beslutet om tillsättande av valnämnden. I vallokalen, till exempel i närheten av skylten som visar var man går in, ska sättas upp en kopia av kommunstyrelsens beslut om tillsättande av ifrågasvarande valnämnd eller någon annan handling av vilken valnämndens sammansättning

framgår. Valnämndsmedlemmarnas kontaktuppgifter (t.ex. hemadress och telefonnummer) får dock inte finnas i dokumentet som sätts upp i röstningsställena.

- 12) Pennor med vilka väljaren ska göra röstningsanteckningen på röstsedeln. Pennorna kan i princip vara av vilket slag som helst, t.ex. kulspets- eller blyertspennor. Vid några av de senaste valen har vissa röstberättigade misstänkt att det finns möjlighet till röstningsfusk om röstningsanteckningen görs med en blyertspenna. Trots att dessa misstankar är obefogade, rekommenderas det att man hellre reserverar kulspetspennor eller motsvarande till väljarnas förfogande för att trygga tillförlitligheten till valet. Det ska dock ses till att pennorna inte är sådana att röstningsanteckningen blir suddig eller lätt syns genom röstsedeln. Därför rekommenderas inte tuschpennor eller kulspetspennor med vass spets för röstningsanteckningen. Tillräckligt många pennor ska reserveras, med hänsyn till att kulspetspennor slutar att fungera till och med lättare än blyertspennor.
- 13) Pennor till valnämndens förfogande samt papperstillbehör (kuvert, omslagspapper, snöre eller paketeringstejp, anteckningspapper osv.).
- 14) Räknare för den preliminära rösträkningen.
- 15) Informationsskyltar som sätts upp i vallokalen och utanför den (i tvåspråkiga kommuner på finska och svenska och i samernas hembygdsområde på samiska).
- 16) Ett insynsskydd / skärm som skyddar vallängden kan användas med vallängden.

Möbler:

- 17) Röstningsbås där röstningsanteckningen ska göras. Röstningsbåsen ska vara sådana att bevarandet av valhemligheten kan säkerställas. När röstningsbåsen placeras ska särskild uppmärksamhet fästas vid bevarandet av valhemligheten och dessutom vid att belysningen i dem är tillräcklig. Avståndet mellan röstningsbåsen ska vara så pass stort att väljaren kan gå till ett ledigt bås utan att störa dem som röstar i de andra båsena. Avståndet mellan röstningsbåsen ska vara så pass stort att väljaren kan gå till ett ledigt bås så att valhemligheten bevaras och utan att störa dem som röstar i de andra båsena. Ett röstningsbås får således inte placeras så att väljaren är tvungen att passera baksidan av de andra röstningsbåsena för att komma fram till det. Det ska dessutom säkerställas att eventuella övervakningskameror inte äventyrar väljarnas valhemlighet,

- 18) För rullstolsburna ett röstningsbås i vilket man rymmer in med rullstol eller ett skrivunderlag som ställs på bordet och som tryggar valhemligheten⁵,
- 19) En valurna i vilken röstsedlarna ska läggas,
- 20) Bord och stolar för valnämnden.

Valanvisningar:

- 21) Justitieministeriets valanvisning nr. 2 (Valnämndens uppgifter, denna anvisning). Valnämndens medlemmar ska göra sig förtrogna med anvisningarna redan före valdagen, men det är bra att ha anvisningarna till hands även på röstningsställena.

IT-utrustning:

Centralvalnämnden bestämmer och meddelar valnämnden om man vid röstningen på valdagen använder

- rösträttsregistret (rösträttsdatasystemet, dvs. den s.k. elektroniska vallängden) i stället för eller vid sidan om vallängden,
- elektroniskt valprotokoll och/eller
- resultaträkningssystemet vid den preliminära räkningen.

Om systemen kommer att användas ska centralvalnämnden till valnämnden sända behövliga IT-utrustningar samt justitieministeriets VAT-anvisningar nr 4d (Anvisningar om valdatasystemet för valnämnden), i vilken det redogörs för förutsättningarna för användningen av systemen samt själva användningen. För användningen av systemen ska valnämndens medlemmar eller biträdande personal ha antingen ett elektroniskt identitetskort, nätbankskoder eller ett mobilcertifikat.

4.1.2 Förvaring och ibruktagande av valmaterialet

I centralvalnämndernas anvisningar påpekas att när valhandlingarna och valstämplarna ställs till valnämnderna ska särskild uppmärksamhet fästas vid att materialet delas ut på ett säkert sätt och så att det inte kan uppstå möjlighet till missbruk. Valnämndens representanter måste till exempel vara beredda att styrka sin identitet för centralvalnämnden när de hämtar valmaterial. Minst två valnämndsmedlemmar ska vara samtidigt närvarande när centralvalnämnden överlämnar valmaterialet till valnämnden.

⁵ Riksdagens justitieombudsman har senast i sin inspektionsrapport om kommunvalet 2017 (5.4.2017) konstaterat att ett separat skrivunderlag som placeras i famnen inte tryggar valhemligheten.

Ett bra sätt att trygga säkerheten är att centralvalnämnden packar de röstsedlar som lämnas till valnämnden i ett (eller flera) paket och tillsluter paketet med tejp, på vilken en eller flera representanter för centralvalnämnden antecknar sin underskrift. I stället för underskriften kan tejpens stämpel med en av kommunens officiella stämpel, dock inte med valstämpeln. Den egentliga förseglingstejpen som distribueras till valnämnden får inte användas för detta ändamål.

Efter att ha fått materialet ska valnämnden se till att materialet över natten förvaras på ett säkert ställe, t.ex. i ett låst utrymme på röstningsstället. Centralvalnämnden ska i mån av möjlighet anvisa ett sådant ställe i röstningsstället. Valnämnden ska öppna paketen som innehåller röstsedlarna först i samma stund som röstningen på valdagen börjar klockan 9 och för den första väljaren visa att valurnan är tom. Före detta ska alla närvarande valnämndsmedlemmar konstatera att tejpningarna på röstsedelpaketen är obrutna.

Centralvalnämnden kan enligt övervägande sända röstsedlarna och övrigt material till valnämnderna också på något annat tillförlitligt sätt så det inte kan uppstå möjlighet till missbruk.

Vid presidentval ska det särskilt beaktas att röstsedlarna som används vid det första valet är vita och att röstsedlarna som används vid det andra valet är bruna. Valnämnden ska försäkra sig om att den har de rätta röstsedlarna till sitt förfogande när röstningen inleds.

4.2 Röstningsställets tillgänglighet

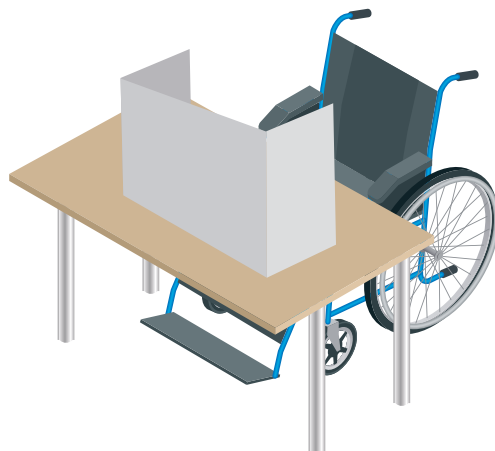
Röstningsstället ska placeras i ett sådant utrymme att också väljare med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga och personer som använder hjälpmedel, såsom rollator eller rullstol, kan ta sig till platsen.

I den mån det är möjligt bör parkeringsplatser för fortskaffningsmedel som används av personer med nedsatt rörlighet reserveras i den omedelbara närheten av röstningsstället och assistans ordnas för dem både på röstningsstället och utanför det.

Till exempel eventuella trösklar och trappor på röstningsstället ska förses med ramp så att de som använder rullstol eller rollator utan svårigheter kan ta sig till röstningsplatsen.

Med tanke på rullstolsburna bör det dessutom finnas ett röstningsbås som är lägre än de andra båsen och i vilket man ryms med rullstol eller ett fristående skrivunderlägg med skärm så att väljaren kan fylla i sin röstsedel i skydd för andras blickar.

Exempel:

Längs passagera på röstningsstället ska man i mån av möjlighet placera stolar där personerna kan sätta sig för att vila. Om det för dem som använder rullstol eller andra hjulförsedda hjälpmedel ordnas en omväg, ska denna vid behov förses med skyltar.

Invalidförbundet rf har gjort en checklista för tillgängligheten på röstningsstället som valnämnden på ett ändamålsenligt sätt ska använda som hjälp när de möblerar röstningsstället (**bilaga 6**).

4.3 Brandsäkerhet

Det ska sörjas för brandsäkerheten. Byggnadens utrymningsvägar ska hållas oblockerade och skyltarna för utrymningsvägarna får inte täckas.

4.4 Ordningen på röstningsställena

Valnämnden ska se till att en oklanderlig ordning upprätthålls på röstningsstället och att röstningen förlöper utan störningar. De närvarande ska iaktta de föreskrifter som valnämnden meddelar för upprätthållandet av ordningen och för tryggheten av en störningsfri röstning.

När det gäller upprätthållandet av ordningen på röstningsstället är ställets möblering och övriga arrangemang av stor betydelse. Om det uppstår trängsel på röstningsstället ska valnämnden vid behov ordna köer och övervaka att de som har utövat sin rösträtt avlägsnar sig från röstningsstället.

Valnämnden ska även se till att väljarna håller tillräckliga avstånd till varandra t.ex. när de köar till en valfunktionär som sköter vallängden.

Centralvalnämnden och valnämnden ska tillsammans se till att valnämnden har tillgång till tillräckligt med personer, såsom ersättare, som tar hand om inte bara de egentliga lagstadgade uppgifterna utan även handledningen av väljarna på röstningsstället, köbildningen, tillräckliga avstånd och för att övervaka att de som redan utövat sin rösträtt lämnar röstningsstället.

Väljarna kan tillåtas ta med sig sina små barn till röstningsutrymmet om detta inte orsakar några störningar. Detta gör att föräldrar i barnfamiljer har möjlighet att rösta och kan samtidigt också stödja demokratifostran för barn.

4.4.1 Förbud mot valreklam

Valnämnden ska se till att inga tal hålls på röstningsstället eller i dess omedelbara närhet och att tryckta eller skrivna upprop inte sätts upp eller delas ut där. Valnämnden ska även se till att man inte på andra sätt försöker påverka väljarnas valfrihet på röstningsstället. Om någon i detta avseende överträder eller gör försök att överträda bestämmelserna i lagen, ska personen i fråga genast avlägsnas från röstningsstället, vid behov med polisens hjälp.

4.4.2 Informationsskyltar på röstningsstället

Vägleddningen till röstningsstället ska ordnas på ett tydligt sätt, till exempel med tavlor och skyltar vid vägen. Också innanför röstningsstället ska finnas behövliga informationsskyltar.

I tvåspråkiga kommuner ska vägvisarna och informationsskyltarna finnas på finska och svenska. I Enontekis, Enare, Sodankylä och Utsjoki kommuner ska informationsskyltarna finnas även på samiska.

4.4.3 Fotografering på ett röstningsställe

Det är möjligt att medierna eller även enskilda väljare begär att få fotografera på röstningsstället. Valnämnden ska i varje enskilt fall bedöma om fotografering kan tillåtas. Fotograferingen får inte äventyra valhemligheten eller ordningen på röstningsstället.⁶

⁶ Riksdagens justitieombudsman har i sitt beslut av den 23 oktober 2007 (dnr 1107/2/07) ansett att valnämndens ordförande med beaktande av den aktuella situationen i röstningsutrymmet kunde förbjuda fotografering på röstningsstället.

Enligt vallagen ska röstningen ordnas så att bevarandet av valhemligheten tryggas. Fotografering i röstningsbåsen är inte tillåten. Väljaren har både en rättighet och skyldighet att bevara valhemligheten på röstningsstället. En valnämndsmedlem kan dock naturligtvis inte försäkra sig om att väljaren handlar korrekt i valbåset.

4.4.4 Valinsamlingar

De organisationer som Polisstyrelsen har beviljat tillstånd till penninginsamling (<https://vaalit.fi/sv/brev-och-promemorior-till-valmyndigheterna>) har rätt att samla in pengar på röstningsstället, dock så att valmyndigheterna inte i något skede blir tvungna att delta i uppgifter som hänför sig till penninginsamlingen och så att insamlingen inte på något sätt stör röstningen. Insamlingsarrangemangen får heller inte ge väljarna ett intryck av att deltagandet i valinsamlingen är en skyldighet förknippad med röstningen.

För insamlingsskrinet och den som övervakar skrinet ska i den mån det är möjligt ordnas en lämplig plats på röstningsstället. Denna plats ska vara tillräckligt långt ifrån det egentliga röstningsstället för att säkerställa att insamlingen inte stör röstningen eller väljarna. Personen som övervakar insamlingsskrinet svarar också för förvaringen av skrinet. Om omständigheterna på röstningsstället är sådana att insamlingsverksamheten inte kan ordnas enligt ovan nämnda förutsättningar eller om insamlingen inte förlöper enligt dem kan insamlingen inte tillåtas. Valnämnden ska avgöra frågan i varje enskilt fall.

4.4.5 Övrig verksamhet

I vissa kommuner har man i lokalen som används som röstningsställe på valdagen eller i närheten av den ordnat annan verksamhet i anslutning till valet, till exempel barnens val, kaffeservering för väljarna eller lotterier. Om sådan verksamhet ordnas får valnämnden inte i något skede delta i ordnandet av verksamheten. Valnämnden ska dessutom sörja för att denna verksamhet ordnas på en plats utanför den egentliga röstningslokalen och att den inte på något sätt stör röstningen.

4.4.6 Sällskapsdjur på röstningsstället

Allergi-, Hud- och Astmaförbundet rf förser valnämnderna med affischer i storlek A4 som är avsedda att sättas upp på röstningsställets ytterdörr. På affischen finns ett foto på en hund och texten "Jag väntar utanför medan du röstar". Rekommendationen gäller inte ledarhundar eller assistenthundar.

Valnämnderna uppmanas att på ett ändamålsenligt sätt ta hänsyn till denna rekommendation.⁷

4.5 Valbiträde och biträde som väljaren själv utsett

4.5.1 Allmänt

Endast

- 1) ett av valnämnden utsett valbiträde eller
- 2) ett av väljaren själv utsett biträde eller
- 3) om väljaren så önskar, en medlem av valnämnden, om detta inte fördröjer röstningen, kan fungera som väljarens biträde då röstningsanteckningen görs på röstsedeln.

Biträdet, oavsett om denne är ett valbiträde, ett biträde utvalt av väljaren själv eller en medlem av valnämnden, får heller inte vara en person som är kandidat i valet, eller make/maka, barn, syskon eller förälder till en kandidat.

Biträdet är skyldigt att samvetsgrant uppfylla väljarens anvisningar och hemlighålla den information som erhållits vid röstningen. Det ska särskilt betonas för biträdet att denne inte under några omständigheter får rekommendera för väljaren vem denne bör rösta på.

4.5.2 Valbiträde

På varje röstningsställe ska finnas närvarande ett sådant valbiträde som avses i 73 § 1 mom. i vallagen och som på begäran av en väljare kan hjälpa honom eller henne att göra anteckningen på röstsedeln. Biträdet ska använda ett rockmärke eller en armbindel med ordet "Vaaliavustaja", eller "Vaaliavustaja – Valbiträde" i tvåspråkiga kommuner.

Valbiträdet ska utses av valnämnden. Valnämnden kan efter eget omdöme utse fler än ett biträde. Det är även möjligt att utse en av valnämndens ersättare eller egentliga medlemmar till valbiträde. Då ska man dock se till att valnämnden under hela valdagens röstning är beslutsför, dvs. har minst tre medlemmar. Den

⁷ Tanken bakom Allergi-, Hud- och Astmaförbundets rekommendation är att man på detta sätt kan förhindra att djurepitel sprids i allmänna utrymmen och att symptomen hos väljare och valmyndigheter med djurallergi förvärras. Djurepitel är ett starkt allergiframkallande ämne som stannar kvar i lokalen länge och förvärrar symptomen hos dem som har allergi eller astma.

tid en medlem eller en ersättare i valnämnden fungerar som valbiträde, är han eller hon alltså inte en medlem i valnämnden.

Trots att valbiträdet utses av valnämnden, är det i praktiken centralvalnämnden som i förväg ska se till att valnämnden har en eller flera lämpliga valbiträdeskandidater till sitt förfogande. På tvåspråkiga orter ska uppmärksamhet fästas vid att valbiträdet har tillräckliga språkkunskaper.

4.5.3 Biträden som väljaren själv utsett

Väljare vars förmåga att göra röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får assisteras av ett biträde som han eller hon **själv utsett** i stället för av valbiträdet på röstningsstället. Detta gäller förutom synskadade och andra personer med funktionsnedsättning också sådana personer som t.ex. till följd av en plötslig sjukdom har blivit oförmögna att göra röstningsanteckningen.

Valnämnden avgör när någons förmåga att göra en röstningsanteckning är väsentligt nedsatt och vem som alltså på denna grund har rätt att själv utse den person som han eller hon önskar till biträde. Valnämnden ska ta reda på biträdets namn och anteckna det i valprotokollet. Informationen om biträden ska behandlas på så sätt att den inte finns synlig för andra väljare, till exempel för nästa väljare med biträde och/eller dennes biträde.

Väljaren har även rätt att välja att med ovan konstaterade begränsningar använda en av valnämndens medlemmar som biträde för att göra röstningsanteckningen på röstsedeln om detta inte fördröjer valförrättningen.

5. FÖRRÄTTANDE AV RÖSTNING PÅ VALDAGEN

5.1 Inledande och avslutande av röstningen

5.1.1 Allmänt

Röstningen på valdagen ska börja på söndagen kl. 9 och fortgå utan avbrott till klockan 20.

Valnämndens ordförande och medlemmar samt de valbiträden som valnämnden utsett ska ovillkorligen infinna sig på röstningsstället i så god tid att röstningen kan inledas punktligt. Om valnämnden använder rösträttsdatasystemet är det bra att börja logga in i systemet redan cirka kl. 8.30.

Valnämndens ordförande ska se till att nämnden är beslutförför, dvs. att minst tre medlemmar är närvarande när röstningen inleds och i alla dess skeden.

Röstningen på valdagen får inte avbrytas före klockan 20. Däremot kan den fortgå till en senare tidpunkt, eftersom alla väljare som har anlänt före klockan 20 för att invänta sin tur måste få rösta innan röstningen avslutas. Vätrummet ska stängas och avspärras så att inga nya personer kan ta sig in i rummet klockan 20. De väljare som har anlänt ska före det underrättas om stängningen.

Valnämnden ska ägna särskild uppmärksamhet åt att **valhemligheten bevaras** under hela valförrättningen.

5.1.2 Valurnan låses

När röstningen börjar ska valnämndens ordförande eller vice ordförande för de väljare som är närvarande visa att valurnan är tom. Därefter antingen

- låses urnans inre lock och ordföranden (eller vice ordföranden) tar en av nycklarna och någon av valnämndens medlemmar den andra eller
- stängs urnan med ett förseglingsband på vilket åtminstone ordföranden (eller vice ordföranden) och någon av nämndens medlemmar skriver sin namnteckning.

Efter att valurnan i början av valförrättningen har förslutits får den inte under några omständigheter öppnas förrän man börjar räkna rösterna efter att röstningen har avslutats.

5.2 Röstningens förlopp

5.2.1 Röstningens faser

Röstningen består av följande steg:

Steg 1: Väljarens identitet och rösträtt kontrolleras, en röstsedel ges till väljaren och en anteckning görs i vallängden och/eller i rösträttsregistret (rösträttsdatasystemet), om valnämnden använder det,

Steg 2: Väljaren gör röstningsanteckningen på röstsedeln,

Steg 3: Väljaren uppvisar röstsedeln för stämpling och lägger den stämplade röstsedeln i valurnan.

Steg 1: Väljarens identitet och rösträtt kontrolleras, en röstsedel ges till väljaren och en anteckning görs i vallängden och/eller i rösträttsregistret

- Kontrollera väljarens identitet med hjälp av identitetskort, pass, körkort eller en annan (officiell och fotoförsedd) handling.
- Leta fram väljarens namn i vallängden och/eller rösträttsregistret.
- Ge väljaren en röstsedel och uppmana väljaren att gå till röstningsbåset.
- Anteckna i vallängden och/eller rösträttsregistret att väljaren röstat, antingen i det här skedet eller först efter att väljaren har lagt röstsedeln i valurnan.

1 (i) Kontroll av väljarens identitet

Väljaren ska personligen anmäla sig till valnämnden. Rösträtten får under inga omständigheter utövas genom ombud. Rösträtten ska utövas inom det röstningsområde som har antecknats för väljaren i rösträttsregistret.

När en väljare anmäler sig för att rösta är han eller hon skyldig att styrka sin identitet för valnämnden. Väljaren ska i regel för valnämnden uppvisa en handling som styrker hans eller hennes identitet (identitetsbevis). En sådan handling ska dock inte ovillkorligen krävas av väljaren, om hans eller hennes identitet med säkerhet kan konstateras på annat sätt, till exempel om valnämnden känner väljaren (RP 175/1995 rd.).

Justitiekanslern i statsrådet har i sitt beslut av den 15 januari 1997 (dnr 978/1/96) konstaterat bland annat följande: Enligt vallagstiftningen ska väljarna styrka sin identitet vid röstningen. Skyldigheten att styrka identiteten kan också anses ligga i väljarens intresse. Med tanke på tillgodoseendet av rösträtten är det väsentligt att ingen kan rösta i någon annans namn eller på någon annans vägnar och att anteckningen görs vid rätt person i vallängden.

Vilka handlingar duger som identitetsbevis?

Väljaren kan styrka sin identitet med ett av polisen utfärdat identitetskort, ett pass, ett körkort eller ett FPA-kort försett med foto.

Som identitetsbevis duger även utländska eller andra giltiga identitetshandlingar som innehåller

- innehavarens fullständiga namn,
- födelsedatum,
- innehavarens underteckning,
- innehavarens foto, som är stämplat av den som utfärdat handlingen, samt
- datum för utfärdandet av handlingen och utfärdarens underskrift.

Det väsentliga är att säkerställa att handlingen visas upp av samma person vars foto är på identitetsbeviset. Om personen i fråga inte kan identifieras, till exempel på basis av ett gammalt foto på körkortet, kan utredningen inte anses vara tillräcklig.

Identiteten kan inte styrkas enbart med meddelandekortet eller med andra kort eller handlingar som inte är försedda med foto.

Tingsrätten dömde fyra valnämndsmedlemmar till bötesstraff för brott mot tjänsteplikt av oaktsamhet. Vid det kombinerade kommunalvalet och Europaparlamentsvalet 1996 hade medlemmarna i valnämnden inte kontrollerat väljarens identitet, utan låtit personen rösta i båda valen endast på basis av meddelandekortet. Senare framgick det att meddelandekortet inte var väljarens eget och att personen som minderårig inte ens var röstberättigad. Hovrätten ändrade inte tingsrättens beslut och högsta domstolen har inte beviljat besvärstillstånd i hovrättens beslut. Den minderåriga (12 år) fick inget straff, men mannen som hade gett meddelandekortet till den minderåriga dömdes som medelbar gärningsman till böter för röstningsfusk. (HelHR 28.5.1998, nr 1631)

Vad gör man om väljaren inte har något identitetsbevis?

I meddelandekortet som skickats till väljarna med posten konstateras bland annat att den som inte har något annat intyg över sin identitet avgiftsfritt kan få ett temporärt identitetskort hos polisen för röstningen. Två passfoton behövs vid ansökan om kortet. I praktiken är det dock inte möjligt att ansöka om eller få ett temporärt identitetskort på valdagen.

Kontroll av väljarens identitet i vissa särskilda situationer

I tidigare val har det visat sig att vissa (oftast äldre) väljare inte äger ett giltigt pass, körkort eller någon annan motsvarande giltig handling. Dessa personer har inte heller skaffat eller kunnat skaffa ett ovan nämnt avgiftsfritt temporärt identitetskort. Om valnämnden inte känner väljaren kan det vara svårt att kontrollera hans eller hennes identitet. I dessa situationer bör valnämnden med hänsyn till omständigheterna själv avgöra om den utredning som väljaren företer om sin identitet är tillräckligt tillförlitlig. I vissa fall kan väljaren ha med sig andra handlingar – som även om de inte är försedda med foto – styrker hans eller hennes identitet. Väljaren kan också visa upp ett identitetsbevis som är försett med foto, men som inte längre är giltigt. Väljaren kan dessutom ha med sig en ledsagare som utöver att styrka sin egen identitet även muntligt kan styrka väljarens identitet.

I dessa situationer ska valnämnden utöva sin prövningsrätt. Å ena sidan ska man se till att alla röstberättigade får utöva sin rösträtt, men å andra sidan är det viktigt att ingen kan rösta i någon annans namn eller på någon annans vägnar och att anteckningen om utövandet av rösträtten görs vid rätt person i vallängden. Väljarens identitet kan kontrolleras enligt ovan nämnda exempel då valnämnden anser att väljarens utredning om sin identitet är tillförlitlig.

Justitiekanslern i statsrådet har i sitt beslut av den 8 maj 2012 (dnr OKV/98/1/2012) konstaterat bland annat följande: Om väljaren inte visar upp någon handling som styrker hans eller hennes identitet, ska väljaren på något annat sätt kunna övertyga valförrättaren om sin identitet. Valförrättaren ska enligt sin tjänsteplikt göra en skild helhetsbedömning i varje enskilt fall. Om en person med begränsad funktionsförmåga inte har ett identitetsbevis utan identiteten styrks (oftast vid sidan om andra utredningar) genom att hans eller hennes ledsagare muntligt styrker väljarens identitet, kan det i vissa fall vara befogat att reda ut varför man inte har skaffat identitetsbevis för väljaren. [...] Ytterligare utredning om identiteten ska begäras finkänsligt och försönligt. [...] Att rösträtten utövas av rätt person är också i väljarens bästa.

1 (ii) Kontroll av rösträtten

Valnämnden ska noga se till att väljaren inte får rösta innan det har kontrollerats att personen är röstberättigad. Att väljaren har rätt att rösta ska kontrolleras i vallängden eller ur rösträttsregistret (rösträttsdatasystemet), om valnämnden använder det.

Anteckningar som gäller röstning i vallängden och i rösträttsregistret är inte offentliga förrän valförrättningen har avslutats.

1 (ii.a) Kontroll av rösträtten med hjälp av vallängden

Den medlem av valnämnden som utsetts till denna uppgift ska söka fram väljarens namn i vallängden. Vallängderna har uppgett i alfabetisk ordning enligt de röstberättigades efternamn.

Den alfabetiska ordningen följer det finska alfabetet. Bokstäverna V och W har skilts åt. Efternamn med prefix har ordnats enligt prefixet och därför finns till exempel en person som heter "von Taffelsson Bror-Erik" i vallängden bland efternamn som börjar med "v". Ett tomt tecken ligger innan övriga tecken så en person vid namnet "Ek Lisa" kommer innan personen "Eka Liisa" i vallängden. Bindestreck kommer också före andra tecken och därför kommer namnet "Ek-Roine Liisa" i vallängden före namnet "Eko Liisa". De flesta diakritiska tecknen har lämnats obeaktade, till exempel é behandlas som e. Ett undantag utgörs av ü, som behandlas som y.

För att påskynda sökandet kan valnämnden be att väljaren visar upp det meddelandekort som nämns i 21 § i vallagen (**bilaga 3**). Meddelandekortet kan dock inte krävas av väljaren och väljaren får rösta även om kortet saknas. Meddelandekortet ska ges tillbaka till väljaren, om denna begär det. Om man måste fråga väljaren om personbeteckning ska valnämnden se till att de övriga väljarna på plats inte hör väljarens personuppgifter.

Observera att det i vallängden finns ett tomt mellanrum mellan bokstäverna L och M för att det ska vara lättare att eventuellt dela in vallängden i bokstäverna A-L och M-Ö. Vallängden kan dock efter valnämndens omdöme delas upp också på ett annat ställe.

Viktigt att beakta vid användningen av vallängden

Valnämnden ska ordna granskningen ur vallängden så att väljaren inte kan se de övriga röstberättigades uppgifter. Valnämnden kan till exempel använda ett insynsskydd av papp eller annat mellan vallängden och väljaren. Utan något insynsskydd är det möjligt att en väljare, som klarar av att läsa text som är upp

och ner och kan lägga i minnet det som han eller hon läst, kan få reda på andra röstberättigades personbeteckningar ur vallängden. Valnämnden ska se till att väljaren hålls på tillräckligt avstånd från valfunktionären medan funktionären letar fram väljarens namn i vallängden och att vallängden också i övrigt förvaras noggrant på röstningsstället.

Om det i rösträtsregistret för en röstberättigad har antecknats uppgift om spärrmarkering, har det i vallängden vid denna person i kolumnen Anmärkningar skrivits ut bokstaven T. I fråga om dessa personer är uppgifterna i vallängden inte heller efter valförrättningen offentliga. Dessa uppgifter ska även annars behandlas med yttersta försiktighet och de får inte överlämnas för utomstående.

Personer med samma namn och felskrivna namn

Om flera personer med samma namn finns upptagna i vallängden, ska det med hjälp av personbeteckningen eller födelsedatumet utredas vilket namn som är det rätta.

Om namnet som väljaren uppger som sitt namn inte helt överensstämmer med namnet i vallängden (till exempel på grund av tryckfel i vallängden), ska väljaren inte på grund av detta förvägras att utöva sin rösträtt, förutsatt att avvikelserna är obetydliga och det dessutom är uppenbart att namnet i vallängden inte kan avse någon annan. Om personens efternamn t.ex. har ändrats på grund av äktenskap efter att rösträtsregistret grundades kan identiteten styrkas med hjälp av personbeteckningen.

Anteckningar om förhandsröstning i vallängden

I vallängden ingår endast de röstberättigade som inte har röstat på förhand (eller har brevröstat) eller vilkas förhandsröstning inte har antecknats i rösträtsregistret när utskrivandet av vallängderna inleddes.

Centralvalnämnden ska ha sett till att det av de vallängder som har översänts till valnämnderna tydligt och tillförlitligt framgår vilka röstberättigade som har utövat sin rösträtt redan vid förhandsröstningen och vilka som ännu får göra det vid röstningen på valdagen. Innan vallängderna ställs till valnämnderna har centralvalnämnden i dem gjort nödvändiga anteckningar om de väljare som har röstat på förhand och vilkas förhandsröstning inte hade antecknats i rösträtsregistret när utskrivandet av vallängderna inleddes. I dessa fall har man vid väljaren som röstat på förhand i kolumnen (presidentvalet) TPV-2024 1 (det första valet) och TPV-2024 2 (det andra valet) samt i Europaparlamentsvalet för hand antecknat ett E.

Om personens namn inte finns i vallängden eller om det står ett **E** invid personens namn men väljaren enligt egen utsago inte har röstat på förhand ska saken kontrolleras med centralvalnämnden. Centralvalnämnden har tillgång till foljebreven från förhandsröstningen och brevröstningen samt en uppkoppling till rösträttsregistret. Om ett foljebrev signerat av personen inte finns hos centralvalnämnden är det uppenbart att personen inte har röstat på förhand. Om det hittas ett undertecknat foljebrev ska personen anses ha utnyttjat sin rösträtt på förhand. Även Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan kontrollera i rösträttsregistret om en anteckning om röstning har gjorts för personen i registret.

Om valnämnden på ett tillförlitligt sätt kan reda ut att väljaren i fråga inte ännu har röstat, ska väljaren inte vägras rätten att utöva sin rösträtt. Om valnämnden är övertygad om att väljaren i fråga inte har utnyttjat sin rösträtt ska valnämnden försöka reda ut missförståndet så att väljaren inte orsakas några olägenheter. I dessa och andra motsvarande fall ska en anteckning göras i valprotokollet.

Vissa undantagsfall

Ett lagakraftvunnet rösträttsregister ska följas oförändrat vid valet. Rösträttsregistret anses ha vunnit laga kraft även om förvaltningsdomstolen inte innan det vinner laga kraft har meddelat beslut med anledning av besvär som anförts hos den. Om det uppenbart oriktigt med stöd av 26 § 1 mom. i vallagen har antecknats i rösträttsregistret att personen saknar rösträtt, kan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata stryka en sådan anteckning ur det lagakraftvunna rösträttsregistret. Om raderingen görs efter att utskrivningen av vallängderna har inletts skrivs den röstberättigades namn inte ut i vallängden. I sådana fall ska valnämnden, vid behov via centralvalnämnden, försäkra sig om att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har gjort en sådan strykning i rösträttsregistret, anteckna personens namn i slutet av vallängden och låta personen rösta.

Den som på valdagen för valnämnden visar upp ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen som visar att han eller hon är röstberättigad ska få rösta. Personen i fråga är skyldig att överläta beslutet eller en kopia av det till valnämnden.

1 (ii.b) Kontroll av rösträtten med hjälp av rösträttsregistret

Om röstningsområdet använder rösträttsregistret (rösträttsdatasystemet, den s.k. elektroniska vallängden) är det antingen medlemmarna av valnämnden eller en biträdande person som avses i 16 § 2 mom. i vallagen som tar hand om den tekniska användningen av systemet. Den biträdande personalen ska dock utföra uppgifterna noggrant enligt valnämndens anvisningar. Valnämnden svarar för

anteckningarna som görs i rösträtsregistret. Namnen på dem som ingår i den biträdande personalen ska antecknas i valprotokollet.

Personen som använder rösträtsregistret söker väljarens uppgifter på skärmen med hjälp av personbeteckningen. Valnämndsmedlemmen får personbeteckningen ur identitetshandlingen eller ur vallängden, genom att fråga väljaren eller per telefon av centralvalnämnden eller Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Om man tvingas fråga väljaren om personbeteckning ska valnämnden se till att de övriga väljarna på plats inte hör väljarens personuppgifter.

Närmare information om detta finns i VAT-anvisning nr 4d (Anvisningar om valdatasystemet för valnämnden).

Om en person enligt rösträtsregistret redan har använt sin rösträtt genom att förhandsrösta ska valnämnden reda ut situationen med hjälp av pappersvallängden och med de andra metoderna som anges ovan i dessa anvisningar.

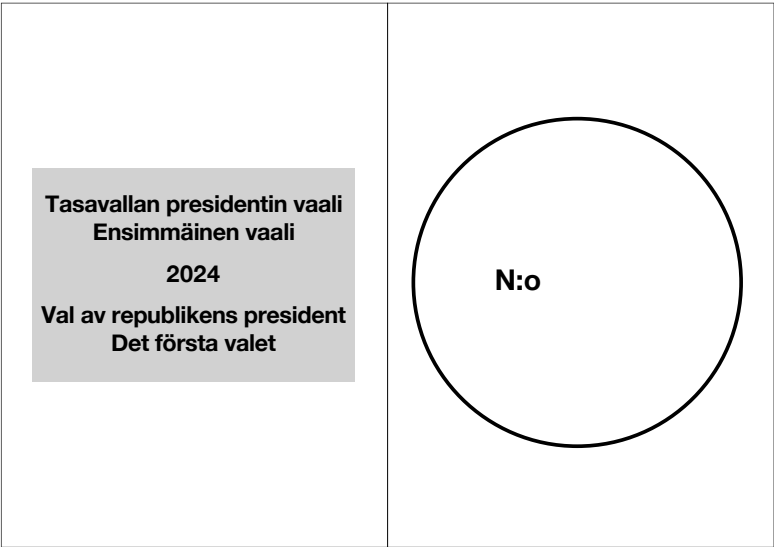
1 (iii) Givande av röstsedeln till väljaren

Efter att valnämndsmedlemmen i vallängden eller rösträtsregistret har kontrollerat att väljaren är röstberättigad ger valnämndsmedlemmen en enda röstsedel till väljaren (aldrig fler än en). Röstsedeln ges till väljaren öppnad och med den inre sidan (textsidan) uppåt så texten är åt rätt håll för väljaren som tar emot röstsedeln (dvs. upp och ner för valnämndsmedlemmen). **Samtidigt ska det säkerställas att röstsedelns tryck är felfritt och att det uttryckligen är fråga om den rätta röstsedeln som används i valet i fråga år 2024.**

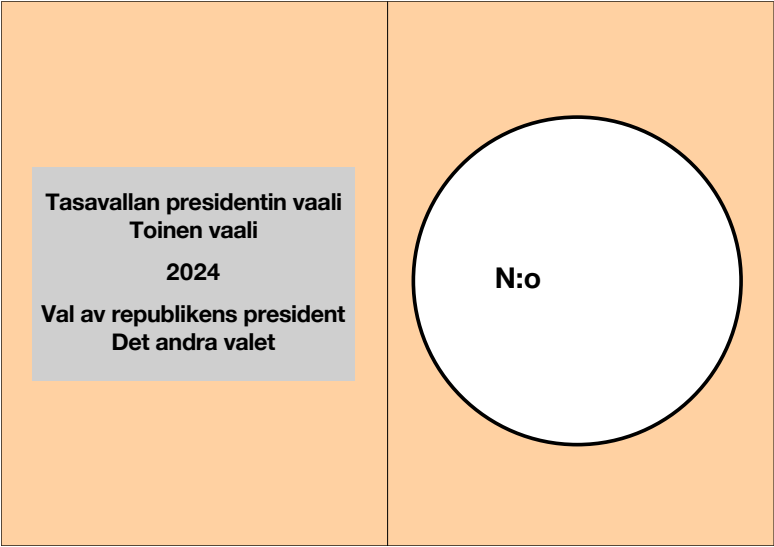
Om röstsedeln är bristfälligt tryckt, ska väljaren ges en ny röstsedel. Den bristfälliga röstsedeln ska rivas sönder. Även den kommunala centralvalnämnden ska utan dröjsmål underrättas om en röstsedel med felaktigt tryck eller som på annat sätt är avvikande, och centralvalnämnden ska underrätta justitieministeriet om detta.

Vid tidigare val har det hänt att man i valurnan har hittat två röstsedlar som fastnat i varandra. På den ena (den översta) har det varit en röstningsanteckning, men ingen stämpel och på den andra har det varit en stämpel, men ingen röstningsanteckning. Detta har kunnat bero på att väljaren av misstag har fått två röstsedlar som fastnat i varandra och inte märkt detta. Valnämnden ska fästa särskild uppmärksamhet vid att sådana röstsedlar som fastnat i varandra skiljs åt och att enbart en röstsedel ges till väljaren.

I det första valet vid presidentvalet 2024 ser röstsedeln ut på följande sätt:

I det andra valet vid presidentvalet 2024 ser röstsedeln ut på följande sätt:

I Europaparlamentsvalet 2024 ser röstsedeln ut på följande sätt:

Europarlamenttivaalit 2024 Europaparlamentsval	N:o
--	-----------------------

När röstsedeln har getts till väljaren ska väljaren uppmanas att göra röstningsanteckningen i röstningsbåset.

1 (iv) Anteckning om röstningen i vallängden eller i rösträttsregistret

I vallängden eller i rösträttsregistret ska i fråga om varje väljare antecknas att väljaren har utövat sin rösträtt.

Anteckningen om röstningen kan göras antingen när röstsedeln ges till väljaren eller först efter att väljaren har lagt röstsedeln i valurnan.

Anteckning i vallängden

Anteckningen om utövandet av rösträtten i presidentvalet görs i vallängden genom att vid väljarens namn i kolumnen **TPV-2024_1** och **TPV-2024_2** samt i Europaparlamentsvalet i kolumnen **EPV-2024** anteckna antingen **V** (stor V-bokstav), **X** (kryss) eller **/** (snedstreck).

Anteckningarna i vallängden ska göras omsorgsfullt. Ordföranden kan förordna en medlem att sköta denna uppgift eller själv göra anteckningarna i vallängden.

Anteckning i rösträtsregistret

När rösträtsregistret används ska det först kontrolleras att de uppgifter som syns på skärmen gäller uttryckligen väljaren i fråga. Därefter antecknas det att personens rösträtt har använts.

Närmare information om förfarandet och undantagssituationer (till exempel om väljarens uppgifter inte finns i rösträtsregistret eller om fel personbeteckning matas in) finns i VAT-anvisning nr 4d.

Steg 2: Väljaren gör röstningsanteckningen på röstsedeln

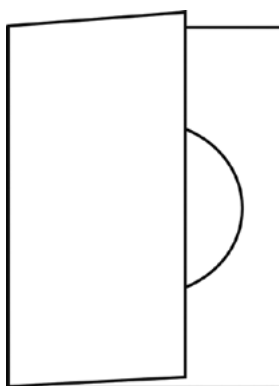
- I röstningsbåset antecknar väljaren på röstsedeln numret på den kandidat för vilken han eller hon vill avge sin röst och därefter kommer han eller hon på nytt fram till valnämnden med den hopvikta röstsedeln.

Om röstningsanteckningen görs i röstningsbåset

Väljaren ska göra röstningsanteckningen på röstsedeln i röstningsbåset så att valhemligheten bevaras. Valnämnden ska i princip inte ta emot en röstsedel som har fyllts i någon annanstans än i röstningsbåset.

Väljaren ska på röstsedeln anteckna numret på den kandidat för vilken han eller hon avger sin röst så tydligt att det inte kan uppstå tvivel om vilken kandidat som avses.

Väljaren ska därefter vika röstsedeln på mitten längs den linje som har märkts ut på röstsedeln så att röstsedelns insida inte är synlig.

Om röstsedeln på grund av en felaktig röstningsanteckning eller av någon annan orsak blir oanvändbar, ska väljaren på begäran ges en ny röstsedel. Den

oanvändbara röstsedeln ska rivas sönder så att valhemligheten bevaras. Den oanvändbara röstsedeln kan rivas sönder antingen av väljaren själv eller av en medlem i valnämnden. Väljaren ska informeras om att han eller hon, om så önskas, själv får riva sönder den oanvändbara röstsedeln och ta bitarna med sig.

Om röstningsanteckningen görs någon annanstans än i röstningsbåset

Enligt 76 § i lagen om ändring av vallagen (496/2013) ska röstningsanteckningen göras i röstningsbåset eller, om detta inte är möjligt utan att den röstande förorsakas oskälig olägenhet, på ett annat sätt så att valhemligheten bevaras. Detta avser främst sådana situationer där röstningsstället inte är tillgängligt till exempel för personer med nedsatt rörlighet eller personer med mycket svag hälsa.

I fråga om bestämmelsen konstaterade grundlagsutskottet i sitt betänkande (GrUB 3/2013 rd) följande: "Med hänsyn till valhemlighetens betydelse understryker grundlagsutskottet att det föreslagna förfarandet kan tillgripas endast i undantagsfall." I första hand ska röstningsställena alltid inrättas så att röstningsbåset är så tillgängligt som möjligt. Om röstningen sker på något annat ställe än i röstningsbåset är det viktigt att se till att den röstande inte behöver oroa sig för att valhemligheten kränks. Utskottet påpekar dessutom att beslutet om röstning på ett annat sätt än i röstningsbåset ska tas av valnämnden".⁸

Steg 3: Väljaren företer röstsedeln för stämpling och lägger röstsedeln i valurnan

- Stämpla väljarens röstsedel noggrant och uppmana väljaren att lägga den i valurnan.
- Gör en anteckning i vallängden och/eller rösträttsregistret om att väljaren har röstat om du inte redan gjort det i skedet 1 (iv)

3 (i) Stämpling av röstsedeln

Efter att ha kommit tillbaka från röstningsbåset visar väljaren upp den hopvikta röstsedeln för stämpling för den medlem i valnämnden som sitter närmast valurnan. Ordföranden ska inte själv sköta stämplingen, eftersom själva valförrättningen medför tillräckligt med arbete som kräver noggrannhet.

⁸ Till exempel i kommunalvalet 2021 och välfärdsområdesvalet 2022 tillämpades bestämmelsen på grund av covid-19-pandemin på röstningen för personer som befann sig i karantän eller isolering.

Röstsedeln måste absolut stämplas. En ostämplad röstsedel är ogiltig. Ordföranden och den medlem som sitter närmast valurnan ska ovillkorligen se till att väljaren inte av misstag lägger sin röstsedel i urnan innan röstsedeln har stämplats.

Stämpeln ska slås **mitt** på den hopvikta röstsedelns utsida så att den **syns tydligt**. Om stämpeln går sönder eller färgen tar slut ska valnämnden ta i bruk reservstämpeln och utan dröjsmål be centralvalnämnden sända en ny valstämpel. Under valdagen ska ny färg inte längre tilläggas, eftersom den vid denna tidpunkt inte längre hinner absorberas tillräckligt.

Vid riksdagsvalet 2011 hade valkretsnämnden i sin granskning upptäckt att stämplingen på flera av röstsedlarna var så bristfällig att inte mycket annat än stämpelns kanter syntes. En ostämplad röstsedel är ogiltig.

Endast en stämpel får stämplas på röstsedeln. Försök inte korrigera en dålig stämpel genom att stämpla en till stämpel bredvid den. Om stämplingen inte lyckas på ett tillräckligt sätt, måste röstsedeln rivas och väljaren uppmanas att fylla i en ny röstsedel.

Efter att röstsedeln har stämplats uppmanas väljaren att släppa ner den i valurnan.

3 (iv) Anteckning om röstningen i vallängden eller i rösträtsregistret

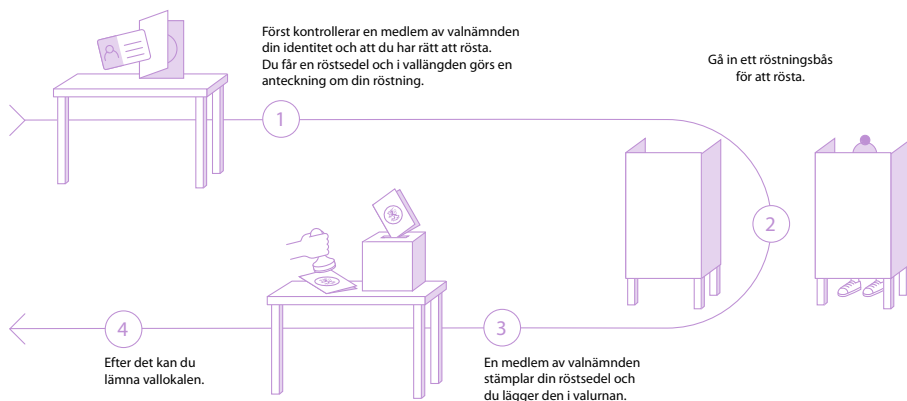
Anteckningen om röstningen i vallängden eller i rösträtsregistret kan göras antingen när röstsedeln ges till väljaren eller först efter att väljaren har lagt röstsedeln i valurnan. Närmare anvisningar om anteckningen finns under punkt 1 (iv).

5.2.2 Steg 1–3: Sammandrag

Röstningens förlopp kan i förenklad form beskrivas på följande sätt:

Väljaren	Valnämnden
1) Väljaren anmäler sig hos valnämnden och bevisar sin identitet.	
	a) Ordföranden/ medlemmen - letar fram väljarens namn i vallängden eller rösträtsregistret (och kontrollerar vid behov att väljaren inte har röstat på förhand) och - gör en anteckning om röstningen i vallängden eller rösträtsregistret.
	b) Valnämndens medlem ger väljaren en röstsedel.
2) Väljaren tar emot röstsedeln.	
3) Väljaren gör röstningsanteckningen på röstsedeln i röstningsbåset.	
4) Väljaren räcker fram röstsedeln för stämpling.	
	c) Valnämndens medlem stämplar röstsedeln och uppmanar väljaren att lägga röstsedeln i valurnan.
5) Väljaren lägger röstsedeln i valurnan.	
6) Väljaren lämnar röstningsstället.	

Följande bild beskriver hur röstning på valdagen går till:

5.3 Avslutande av röstningen på valdagen

Röstningen på valdagen ska fortgå utan avbrott fram till klockan 20. Alla de väljare som anlänt innan klockan 20 har rätt att rösta. Precis klockan 20 ska det rum eller den plats där väljarna inväntar sin tur stängas och avspärras.

När alla de röstberättigade som anlänt på valdagen innan klockan 20 har röstat förklarar valnämndens ordförande eller vice ordförande att röstningen under valdagen har avslutats. Klockslaget då detta sker ska antecknas i valprotokollet.

Därefter vidtas åtgärder för räkning av antalet röstsedlar och antalet personer som enligt anteckningarna i vallängden eller i rösträttsregistret och eventuellt i valprotokollet har utövat sin rösträtt.

6. PRELIMINÄR RÖSTRÄKNING

6.1 Allmänt

Valnämnden ska slutföra sorteringen och räkningen av röstsedlarna (preliminär rösträkning) utan avbrott. Sorteringen och räkningen får inte avbrytas på grund av sen tidpunkt eller av någon annan orsak. Den preliminära rösträkningen ska utföras i närvaro av en beslutför valnämnd.

Valnämnden har rätt att vid behov anlita biträdande personal för räkning och sortering av röstsedlarna. Det är främst valnämndens ersättare och valbiträdena som kommer i fråga som biträdande personal vid räkningen. Om andra personer anlitas ska man komma överens om detta med centralvalnämnden i god tid före valdagen. Namnen på dem som ingår i den biträdande personalen ska antecknas i valprotokollet.

När valnämnden utför den preliminära rösträkningen får följande personer vara närvarande:

- valombud för partier eller valmansföreningar eller personer som dessa skriftligen befullmäktigat för valnämnden ifråga, samt
- valobservatörer med fullmakt av justitieministeriet eller kommunens centralvalnämnd, såsom valobservatörer från internationella organisationer.

De närvarande personernas namn ska antecknas i valprotokollet (se kapitel 7). Om en närvarande person är på plats med fullmakt ska fullmakten bifogas till valprotokollet.

6.2 Valnämndens åtgärder

6.2.1 Allmänt

Valnämnden får inte lägga in röstsedlarna i ett omslag eller skicka dem till centralvalnämnden förrän

- den preliminära rösträkningen har slutförts och
- resultatet från den preliminära rösträkningen har meddelats till kommunens informationscentral eller, om valnämnden använder s.k. direkt registrering i valdatasystemet, resultatet har registrerats i resultatuträkningssystemet.

Centralvalnämnden (informationscentralen) sänder resultatuträkningsblanketter av den preliminära rösträkningen till valnämnderna samt meddelar dem anvisningar om hur resultatuppgifterna ska rapporteras eller inlämnas till informationscentralen.

Valnämnderna ger inte någon information till massmedierna.

6.2.2 Räkning av röstsedlarna

När valnämnden hanterar röstsedlarna får den inte göra några anteckningar på deras in- eller utsidor och inte heller stämpla röstsedlar som eventuellt är ostämplade. Behandlingen av röstsedlarna ska ordnas så att ingen har möjlighet till oegentligheter.

När valnämndens ordförande eller vice ordförande förklarar röstningen på valdagen avslutad, ska valnämnden vidta följande åtgärder:

STEG 1 (SNABB RÄKNING OCH TILLKÄNNAGIVANDE):

- 1) På valdagen rapporteras senast kl. 20.15 till informationscentralen (per telefon eller på något annat sätt som centralvalnämnden bestämmer) preliminär uppgift om antalet väljare på valdagen. Valnämnden ska följa hur antalet väljare utvecklas redan innan valförrättningen avslutas på så vis att ett preliminärt antal väljare kan konstateras så snabbt som möjligt efter att röstningsstället stängt. Valnämnden kan till exempel föra särskild bok över dem som röstat, följa användningen av röstsedlar (röstsedlarna är förpackade i buntar med 100 st. i varje) eller räkna antalet väljare i vallängden. Antalet antecknas på resultatuträkningsblankett 2 ("Antalet röstande på valdagen") och meddelas till informationscentralen.

Valnämnden, som utan avbrott har använt den elektroniska vallängden hela valdagen, ska anteckna röstningen på valdagen avslutad i systemet genom att kvittera användningen av den elektroniska vallängden avslutad (se VAT-anvisning 4d). Efter detta ser centralvalnämnden antalet personer som röstat direkt i systemet och valnämnden behöver inte separat anmäla det.

Om valnämnden använder resultatuträkningssystemet, ska antalet röstande på valdagen registreras i räkningssystemet före kl. 20.15. Inte heller i detta fall behöver centralvalnämnden meddelas antalet separat (se VAT-anvisning 4d).

- 2) Valurnan öppnas och röstsedlarna tas ut ur den.

- 3) Röstsedlarna sorteras så att sedlarna till förmån för respektive kandidat bildar en särskild grupp och de röstsedlar som föreslås ogiltiga en särskild grupp. Antalet röstsedlar i varje grupp räknas och antecknas på resultatuträkningsblankett 3 ("Antalet röster på valdagen, preliminär räkning").

I det här skedet av räkningen är det viktigt att snabbt få ett preliminärt valresultat. Valnämnden ska därför inte slösa tid på att reda ut smärre fel, utan den noggrannare räkningen (kontrollen) sker i nästa steg.

- 4) Till informationscentralen rapporteras (på det sätt som centralvalnämnden bestämmer) eller, om valnämnden använder räkningssystemet, registreras i systemet enligt resultaten för räkningen som utförts enligt föregående punkt varje kandidats röstetal och antalet röstsedlar som föreslås ogiltiga. Denna rapport ska lämnas eller registrering ska göras senast kl. 22. Om räkningen inte hinner bli klar tills dess, ska informationscentralen underrättas om detta.

STEG 2 (GRANSKNING PÅ BASIS AV STEG 1):

Eftersom den preliminära uppgiften om antalet väljare på valdagen och resultatet av den preliminära rösträkningen i detta skede redan har meddelats till informationscentralen, kan åtgärderna enligt steg 2 utföras i en något lugnare takt. Dessa åtgärder ska, på samma sätt som ifyllandet av valprotokollet, utföras ytterst omsorgsfullt.

- 5) Det totala antalet röstsedlar som har tagits ur urnan räknas.
- 6) Det totala antalet väljare vid röstningen på valdagen enligt anteckningarna i vallängden eller rösträttsregistret (och eventuellt i valprotokollet) räknas.
- 7) Antalet röstsedlar och antalet väljare jämförs. Dessa antal ska stämma överens. Om de avviker från varandra, ska röstsedlarna och anteckningarna i vallängden eller rösträttsregistret och eventuellt i valprotokollet räknas på nytt tills full klarhet uppnås om antalet röstsedlar i valurnan. Om antalen fortfarande avviker från varandra, ska orsaken till skillnaden undersökas och uppgift om detta jämte orsaken antecknas i valprotokollet.
- 8) Röstsedlarna granskas på följande sätt:
 - De röstsedlar som saknar stämpel eller som annars bör anses vara ogiltiga, avskiljs till en särskild grupp och deras totala antal räknas.

En röstsedel är ogiltig om

- a) som röstsedel har använts något annat än en röstsedel som justitieministeriet låtit trycka,
- b) röstsedeln är ostämplad,
- c) kandidatens nummer har antecknats så att det inte tydligt framgår vilken kandidat som avses samt
- d) om på röstsedeln har skrivits den röstandes namn eller angetts något särskilt kännetecken på denne eller om någon annan obehörig anteckning har gjorts på den.

Såsom obehörig betraktas inte en sådan anteckning på röstsedeln som endast förtydligar på vilken kandidat väljaren har avsett att rösta.

Om det vid granskningen av röstsedlarna **inte står helt klart** att en röstsedel kan räknas en viss kandidat till godo, ska den placeras i gruppen med röstsedlar som föreslås ogiltiga. På detta sätt kommer valkrets nämnden att behandla och ta ställning till alla de röstsedlar som föreslås ogiltiga eller som annars är oklara.

- De röstsedlar som föreslås bli godkända ordnas så att de röstsedlar som gäller en viss kandidat bildar en särskild grupp. Varje kandidats röstetal och det totala antalet röstsedlar som föreslås bli godkända räknas.
 - Antalet röstsedlar som föreslås ogiltiga och antalet röstsedlar som föreslås bli godkända räknas ihop. Summan ska överensstämma med det totala antalet röstsedlar som tagits ur valurnan.
- 9) I respektive punkter i valprotokollet och på blanketten för bilagan till det (resultatuträkningsblankett 4) antecknas
- antalet kvinnor och män som röstat under valdagen samt det totala antalet som röstat,
 - det totala antalet röstsedlar som funnits i valurnan,
 - antalet röstsedlar som vid kontrollen föreslås kasseras,
 - antalet röstsedlar som vid kontrollen föreslås för godkännande samt
 - det röstantal varje kandidat erhållit.

Om valnämnden vid granskningen konstaterar att granskningsresultatet avviker från den rapport som lämnats till informationscentralen eller som registrerats i resultatuträkningsystemet (steg 1, punkt 4), ska valnämnden överväga om man bör lämna en ny rapport eller göra en ny registrering. Detta görs om det är fråga om en betydlig avvikelse.

7. FÖRANDE AV VALPROTOKOLL OCH AVSLUTANDE AV RÖSTNINGEN PÅ VALDAGEN

7.1 Allmänt

Valnämnden ska förordna någon av sina medlemmar att föra ett valprotokoll över röstningen på valdagen.

Valprotokollet upprättas genom att fylla i blanketten för valprotokollet (valblankett nr 8). Till valprotokollet hör en särskild blankett för bilagor (resultatuträkningsblankett 4, "Bilaga till valprotokollet") i vilken antecknas antalet godkända röster som varje kandidat fått.

Valprotokollet kan också utarbetas elektroniskt med hjälp av valdatasystemet. Närmare anvisningar om utarbetande av elektroniska valprotokoll finns i VAT-anvisning nr 4d. Följande anvisningar gäller endast valprotokoll som utarbetas manuellt.

Protokollet med bilaga ska göras upp noggrant på det sätt som förutsätts i anvisningarna. Blyertspenna får inte användas. Ett exempel på en ifylld blankett för valprotokollet ingår som bilaga 4 till denna anvisning.

Om valkrets-nämnden i samband med kontrollräkningen av röstsedlarna upptäcker att valprotokollet är bristfälligt kan den i efterhand be valnämnden lämna en utredning om ärendet.

7.2 Uppgifter som ska antecknas i valprotokollet

På valprotokollets första sida antecknas:

- 1) valets namn (presidentvalet 2024, det första valet; presidentvalet 2024, det andra valet; Europaparlamentsvalet 2024), valkrets, kommun, röstningsområdets nummer och namn samt
- 2) namnen på valnämndens medlemmar och ersättare, namnen på valbiträdena och de biträden som väljarna själva valt, namnen på den biträdande personal som valnämnden eventuellt använt samt protokollförares namn.

På valprotokollets andra sida antecknas:

- 3) närvarotiden för valnämndens medlemmar, valbiträdena och den biträdande personalen,

På valprotokollets tredje sida antecknas:

- 4) antalet röstberättigade i röstningsområdet enligt vallängden och hur antalet fördelas enligt kön samt antalet personer som har röstat på förhand och fördelningen enligt kön enligt valförteckningens räkningsuppgifter på omslaget,
- 5) de klockslag då valdagens röstning inleddes och förkunnades avslutad,
- 6) antalet väljare som röstat på valdagen (män, kvinnor, sammanlagt),
- 7) det totala antalet röstsedlar och antalet röstsedlar som föreslås för kassering,
- 8) antalet röstsedlar som givits till godo för respektive kandidat samt antalet röstsedlar som valnämnden anses ska kasseras (dessa antecknas i valprotokollets bilageblankett),
- 9) datum och klockslag då röstsedlarna förslöts i emballaget, samt
- 10) de valombud eller av dem befullmäktigade personer som varit närvarande då röstsedlarna sorterades och räknades. Fullmakterna för de befullmäktigade personerna ska fogas till valprotokollet.

På valprotokollets fjärde sida antecknas:

- 11) att valnämnden har förstört alla oanvända röstsedlar eller återlämnat alla oanvända röstsedlar till centralvalnämnden,
- 12) anmärkningar om det vid röstningen på valdagen har inträffat något sådant som har inverkat på förrättningens normala förlopp, till exempel:
 - om det på grund av något oöverstigligt hinder har varit nödvändigt att avbryta förrättningen,
 - information om ett biträde valts av väljaren själv,
 - för små röstningsområdens del uppgifter om ett förfaringssätt enligt 82 § i vallagen för att trygga valhemligheten,
 - anteckningar om de medlemmar i centralvalnämnden som enligt 82 § 5 mom. i vallagen kommit med valkuverten samt antalet röstsedlar som i detta sammanhang lagts i valurnan och det klockslag då valkuverten avlämnades,
 - uppgift om att väljarens röst har tagits emot någon annanstans än i röstningsbåset, till exempel utomhus.
 - information om andra eventuella avvikelser eller störningar på röstningsstället,

- 13) att protokollet lästs upp och justerats samt
- 14) underteckning av protokollföraren, valnämndens ordförande eller vice ordförande och minst en annan medlem av valnämnden.

7.3 Ifyllande av bilagan till valprotokollet

Även bilagan till valprotokollet, dvs. resultatuträkningsblankett 4, ska fyllas i omsorgsfullt och med tydlig handstil. I slutet av **bilaga 4** till denna anvisning finns ett exempel på hur bilagan till valprotokollet ska fyllas i.

Om valnämnden använder rösträtsregistret och/eller resultatuträknings-systemet, kan den utnyttja systemet vid upprättandet av bilagan till valprotokollet. Närmare anvisningar om detta finns i VAT-anvisning 4d.

7.4 Avslutande av röstningen på valdagen

Röstningen på valdagen avslutas så att protokollföraren undertecknar valprotokollet, protokollet läses upp, justeras och undertecknas av valnämndens ordförande eller vice ordförande och minst en annan medlem av valnämnden.

8. ÅTGÄRDER EFTER VALET

8.1 Paketering av röstsedlarna och kuvertering av valprotokollet

Efter att den preliminära rösträkningen av röstsedlarna har utförts och meddelats till anmälningssentralen eller sparats i räkningssystemet placeras de röstsedlar som föreslås för godkännande i buntar i kandidaternas nummerordning. Varje kandidats röstsedlar läggs i en särskild bunt. De röstsedlar som föreslås ogiltiga läggs också i en särskild bunt.

Buntarna med röstsedlar läggs in i ett hållbart omslag, som omsorgsfullt binds om med snöre eller paketeringstejp. Omslaget förseglas så att det inte kan öppnas utan att förseglingsbandet bryts. I valprotokollet antecknas när förseglingen gjordes. På omslaget antecknas därefter valkrets nämndens adress, försändelsens innehåll och avsändare till exempel enligt följande:

Mottagare:

Lapplands valkrets nämnd

Innehåller 432 st. röstsedlar som avgetts inom Kemijärvi stads röstningsområde nr. 002 i det första valet vid presidentvalet 2024

Avsändare:

Valnämnden i röstningsområde nr 002

Det färdiga och undertecknade valprotokollet jämte bilagor läggs in i ett kuvert som förseglas. På kuvertet antecknas valkrets nämndens adress samt uppgifter om innehållet och avsändaren.

8.2 Inlämnande av röstsedlar och valprotokoll till valkrets nämnden

Valkrets nämndens ordförande eller vice ordförande och en annan av dess medlemmar ska utan dröjsmål tillsammans föra

- 1) försändelserna med röstsedlarna och
- 2) kuvertet med valprotokollet till valkrets nämnden.

Valkrets nämnden kan dock bestämma om att dessa försändelser ska levereras på ett annat sätt. Valkrets nämnden ska i god tid antingen direkt eller via centralvalnämnden ge anvisningar till valnämnden om hur det ska föras.

Försändelserna ska vara valkrets nämnden till handa vid den tidpunkt som nämnden meddelar.

8.3 Ifyllande av vallängdens uträkningssida

Innan vallängden ställs till centralvalnämnden ska valnämnden anteckna på uträkningssidan som finns i början av vallängden följande antal väljare som röstat på valdagen (män, kvinnor, totalt). Därtill ska valnämnden i det röstningsområde i vars vallängd utlandsfinländare har antecknats på uträkningssidan på motsvarande sätt anteckna antalet utlandsfinländare som röstat på valdagen.

Samma statistiska uppgifter ska ha antecknats även på blanketten för bilaga till valprotokollet och antalen kan därmed kopieras direkt från bilagan till vallängdens uträkningssida.

8.4 Returnering av material till centralvalnämnden

Valnämnden ska returnera följande till centralvalnämnden på det sätt som den bestämmer

- 1) vallängden, vars uträkningssida har fyllts i omsorgsfullt enligt anvisningarna ovan,
- 2) valstämplarna samt
- 3) de oanvända valprotokollblanketterna, förseglingsredskapen och tillbehören.

8.5 Förstöring av handlingar

Valnämnden ska efter valförrättningen förstöra (t.ex. genom att riva sönder)

- alla oanvända röstsedlar, i fråga om vilka en anteckning om förstörandet ska ha gjorts i valprotokollet (se punkt 7), samt oanvända blanketter för bilagorna till valprotokollet,
- de använda beräkningsblanketterna 2 och 3,
- kandidatförteckningar (presidentvalet) och sammanställningar av kandidatlistor (Europaparlamentsvalet) samt
- de meddelandekort som väljarna eventuellt lämnat in till valnämnden.

Centralvalnämnden kan dock bestämma att dessa handlingar returneras till den i samband med annat material och då sköter den förstörandet av dem centralt.

8.6 Slutåtgärder i anslutning till användningen av rösträttsdatasystemet

Om rösträttsdatasystemet har använts inom röstningsområdet, ska valnämnden i slutet av röstningsdagen utföra de slutåtgärder som beskrivs i VAT-anvisning 4d. Centralvalnämnden kan dock förordna att valnämnden returnerar datorerna till centralvalnämnden, som sedan utför slutåtgärderna centralt för hela kommunens del.

9. SMÅ RÖSTNINGSMRÅDEN OCH RÖSTNINGSMRÅDEN SOM SAMMANFÖRS MED DEM

OBS! Detta kapitel gäller endast valnämnderna i sådana röstningsområden som enligt den kommunala centralvalnämndens beslut är små röstningsområden eller sådana röstningsområden som ska förenas med ett annat litet röstningsområde.

9.1 Vad är ett litet röstningsområde?

Ett röstningsområde är ett litet röstningsområde om 1) röstningsområdet har färre än 50 godkända valkuvert eller 2) centralvalnämnden motiverat innan valdagen bedömer att röstningsområdet under valdagen kommer att ha färre än 50 väljare eller 3) centralvalnämnden motiverat innan valdagen bedömer att röstningsområdet på förhand och under valdagen kommer att ha färre än 50 väljare eller att säkerställandet av valhemligheten i övrigt förutsätter att röstningsområdets förhandsröster och rösterna givna under valdagen slås samman med röstsedlarna från ett annat eller flera andra röstningsområden.

I sådana fall som avses i punkterna 1 och 2 ska centralvalnämnden bestämma att förhandsrösterna och rösterna på valdagen inom ett röstningsområde räknas samtidigt. I ett sådant fall som avses i punkt 3 ska centralvalnämnden bestämma att förhandsrösterna och rösterna på valdagen i röstningsområdet räknas samtidigt som förhandsrösterna och rösterna på valdagen i ett annat eller några andra röstningsområden.

Centralvalnämnden ska i god tid före valet meddela valnämnden om röstningsområdet anses vara litet eller om det ska sammanföras med ett litet röstningsområde.

9.2 Valnämndens uppgifter på valdagen

Detta kapitel har indelats i följande delar:

- I kapitel 9.2.1 behandlas sådana situationer, där förhandsrösterna och rösterna på valdagen inom ett röstningsområde sammanförs
- i kapitel 9.2.2 behandlas sådana situationer där förhandsrösterna och rösterna på valdagen i två eller flera röstningsområden sammanförs.

9.2.1 Sammanförande av förhandsröster och röster på valdagen i ett röstningsområde

I sådana fall som avses i 82 § 1 mom. i vallagen, dvs. när förhandsrösterna och rösterna på valdagen inom ett röstningsområde räknas samtidigt, ska centralvalnämnden avgöra på vilket sätt det genomförs. Det finns två alternativ:

- 1) valnämnden för valdagens röstsedlar till centralvalnämnden och centralvalnämnden slår samman röstsedlarna och utför den preliminära räkningen, eller
- 2) centralvalnämndens ordförande eller vice ordförande och en annan av medlemmarna för förhandsrösterna till röstningsområdets valurna under valdagen, varvid valnämnden ansvarar för räkningen av röstningsområdets alla röstsedlar i samband med den normala preliminära räkningen av valdagens röstning.

Centralvalnämnden meddelar valnämnden i god tid före valet vilketdera alternativ som ska följas.

ALTERNATIV 1: Valnämnden för röstsedlarna till centralvalnämnden

När röstningen på valdagen har avslutats ska valnämnderna för ett litet röstningsområde räkna antalet väljare, med bevarande av valhemligheten ta ut röstsedlarna ur valurnan och räkna dem och anteckna antalet i valprotokollet. Röstsedlarna ska hållas hopvikta när de räknas, dvs. de öppnas inte. Röstsedlarna ska därefter inneslutas i ett hållbart omslag, som ska förseglas så att det inte kan öppnas utan att förseglingsbandet bryts. Valprotokollet och vallängden ska inneslutas i var sitt omslag, som ska förseglas. På omslagen antecknas den kommunala centralvalnämndens adress samt försändelsens innehåll och avsändare.

Valnämndens ordförande eller vice ordförande och en annan medlem ska utan dröjsmål föra försändelserna till centralvalnämnden. Centralvalnämnden kan bestämma att försändelserna ska sändas till den på något annat sätt, t.ex. så att försändelserna från olika röstningsområden förs till centralvalnämnden med gemensam transport.

ALTERNATIV 2: Centralvalnämnden för röstsedlarna från förhandsröstningen till röstningsområdets valurna

Centralvalnämndens ordförande eller vice ordförande och en annan medlem ska under valdagens röstning, dvs. mellan klockan 9 och 20 föra röstningsområdets godkända valkuvert till röstningsområdets röstningsställe. Där ska de i

valnämndens åsyn öppna kuverten och med bevarande av valhemligheten ta ut röstsedlarna ur kuverten och lägga dem i valurnan. På detta sätt blandas väljarnas förhandsröster med valdagens röster och den preliminära räkningen av röstningsområdets alla röstsedlar utförs av valnämnden istället för av centralvalnämnden.

Centralvalnämnden meddelar på förhand det klockslag då dess representanter kommer med valkuvertet till röstningsstället. De som kommer med valkuverten ska vid behov bevisa sin identitet för valnämnden.

Valnämnden ska i valprotokollet anteckna det klockslag då den fick kuverten, antalet valkuvert samt namnen på de personer som kom med kuverten.

Som ett resultat av dessa åtgärder blir det i röstningsområdet i fråga inget resultat för förhandsröstningen utan enbart ett resultat för röstning på valdagen. I systemet för resultaträkning och i statistiken antecknas alla röster i detta röstningsområde som röster som avgetts på valdagen.

9.2.2 Sammanförande av röstsedlarna i två eller flera röstningsområden

I fall som avses i 82 § 2 mom. i vallagen, dvs. om centralvalnämnden bestämmer att förhandsrösterna och rösterna givna under valdagen från två eller flera röstningsområden ska slås samman med varandra, ska centralvalnämnden i god tid meddela valnämnderna i fråga om att de ska leverera valdagens röstsedlar utan att räkna dem till centralvalnämnden (anvisningar finns i stycket ovan under punkt ALTERNATIV 1: Valnämnden för röstsedlarna till centralvalnämnden).

I de sammanförda röstningsområdena blir det inget resultat för förhandsröstningen utan enbart ett resultat för röstningen på valdagen. I resultatuträkningsystemet och i statistiken antecknas alla röster i dessa röstningsområden som röster som avgetts på valdagen.

10. ÖVRIGA ANVISNINGAR

10.1 Justitieministeriets valwebbplats

På justitieministeriets webbplats www.valfinland.fi finns bland annat allmän information om val, anvisningar om röstning och valmyndigheternas kontaktinformation.

10.2 Jour hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har jour för valmyndigheternas förfrågningar som gäller rösträtsregistret på valdagen klockan 9–20 på numret 0295 535 530.

Valmyndigheten ska i början av samtalet ange **personbeteckningen** för den person som frågan gäller. På basis av personbeteckningen uppger Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata personens namn och på detta sätt kan det säkerställas att det är fråga om den person som centralvalnämnden avser. Personbeteckningen bör sökas fram redan **före samtalet**.

Om valmyndigheten inte har tillgång till personbeteckningen, ska uppgifterna frågas på basis av namnet. Detta är betydligt långsammare, eftersom det i rösträtsregistret kan finnas flera personer med samma namn. När uppgifterna frågas på basis av namnet kan även andra tilläggsuppgifter behövas, såsom födelsetid, hemkommun osv.

10.3 Justitieministeriets servicenummer för väljarna

Justitieministeriet har ett avgiftsfritt servicenummer 0800 9 4771 (för svenskspråkiga väljare) och 0800 9 4770 (för finskspråkiga väljare). Via servicenumret kan väljarna få information om förhandsröstningsställets adresser och öppettider. På numret ges också anvisningar i frågor som gäller röstning (att väljaren ska ta med sig ett identitetsbevis osv.) och råd i frågor som gäller beställning av brevröstningsmaterial. Denna service är avsedd för väljarna. Valmyndigheten får enbart i undantagsfall ringa numret.

Det finns också en Whatsapp-tjänst för väljarna. Väljarna kan skicka sina frågor via Whatsapp på numret 050 438 8730.

10.4 Rådgivning vid problem

För att valförrättningen ska gå smidigt är det viktigt att man bekantar sig med bestämmelserna i vallagen och de givna bestämmelserna och anvisningarna noggrant. Om det uppstår oklarhet i något avseende ska frågan utredas i god tid genom att fråga kommunens centralvalnämnd om saken.

Vissa tidsfrister i presidentvalet 2024

**Valdag vid det första valet är 28 januari 2024
Valdag vid det eventuella andra valet är 11 februari 2024**

Tidpunkt	¹	Utförs av	Åtgärd	Vallagen
Augusti-september 2021		Fullmäktige	Kommunala centralvalnämnden tillsätts	13 § 1 och 3 mom.
Den 28 juli 2023 tidigast		Kandidaten	Sådana kostnader för kandida- tens valkampanj som finansieras med valfinansiering kan börja uppkomma	²
Den 28 juli 2023 tidigast		Partiet	Kampanjtiden för presidentvalet inleds	³
Augusti 2023 senast		Fullmäktige	Indelningen i röstningsområden ändras vid behov och ändringen meddelas Myndigheten för digi- talisering och befolkningsdata	8 § 1 och 2 mom.
I god tid		Statsrådet	Förordningen om de finska be- skickningar och deras verksam- hetsställen som är förhandsröst- ningsställen	9 § 1 mom. 2 punk- ten
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut om de allmänna för- handsröstningsställena i kom- munen	9 § 1 mom. 1 punk- ten
I god tid		Kommunstyrelsen	Bestämmande av vilka verksam- hetsenheter inom socialvården som är förhandsröstningsställen i kommunen	9 § 1 mom. 3 punk- ten
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut om röstningsställena på valdagen	9 § 3 mom.
I god tid		Kommunstyrelsen	Valnämnderna och valbestyrel- serna tillsätts	15 §

¹ Numret visar hur många dagar före eller efter valdagen som åtgärden ska utföras enligt vallagen (714/1998).

² Lag om kandidaters valfinansiering (273/2009) 2 § 1 mom.

³ Partilag (10/1969) 8 § 3 mom.

Lördag 28.10.2023 tidigast		En röstberättigad	Beställningen av brevröstnings- handlingar inleds	66 c §
Utan dröjsmål efter att en beställning av brevröst- ningshandlingar har tagits emot		Justitieministeriet	Brevröstningshandlingarna sänds till de röstberättigade som beställt dem	66 c § 4 mom.
Fredag 3 november 2023 senast ⁴		Kommunstyrelsen/ Centralvalnämnden	Uppgifterna om kommunens all- männa förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen meddelas till Myndigheten för digitalisering och befolknings- data via valdatasystemet	9 § 4 mom.
Fredag 3 november 2024 kl. 12 senast		Centralvalnämnden	Centralvalnämndens kontakt- uppgifter meddelas till Myndig- heten för digitalisering och be- folkningsdata via valdatasyste- met	13 § 4 mom.
I god tid		Centralvalnämnden	Valförrättare till de allmänna förhandsröstningsställena i hem- landet och till hemmaröstning förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Chefen för den finska beskickningen	Valförrättaren till det allmänna förhandsröstningsstället i utlan- det förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Befälhavaren för ett finskt fartyg	Valförrättaren till röstning om- bord på fartyg förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Justitieministeriet	De allmänna förhandsröstnings- ställena och röstningstiderna vid dessa tillkännages	49 § 3 mom.
I god tid		Centralvalnämnden	Förhandsröstningsställena och röstningsställena på valdagen i kommunen tillkännages	49 § 1 mom. och 67 § 3 mom.
Måndag 4 december 2023 senast	55.	Justitieministeriet	Partierna och deras namnteck- nare meddelas till Helsingfors valkrets-nämnd	32 §
Måndag 4 december 2023 senast	55.	Helsingfors valkrets- nämnd	Beslut om arrangemangen vid mottagning av kandidatsökan	34 §

⁴ Den sista dagen enligt vallagen är fredagen den 8 december 2023. Av de skäl som framgår av justitieministeriets brev 2.6.2023 (VN/17100/2023) (till det meddelandekort som postas till varje röstberättigad bifogas en förteckning över förhandsröstningsställena inom valkretsen i fråga samt deras adresser och öppettider) ska uppgifterna meddelas senast den 3 november 2023.

			Angående beslutet avfattas en kungörelse som ska delges de valombud som partierna har meddelat och hållas framlagd i valkrets nämndens sammanträdeslokal och publiceras i den officiella tidningen.	
Fredag 8 december 2023	51.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Uppgifterna i rösträtsregistret fastställs	18 § 2 och 3 mom.
Måndag 11 december 2023 senast	48.	Partiet och valmansföreringen	Valombudet meddelas till Helsingfors valkrets nämnd	131 § 4 mom.
Tisdag 12 december 2023 före kl. 16	47.	Valombudet	Kandidatansökan ska senast lämnas in till Helsingfors valkrets nämnd	132 §
Onsdag 13 december 2023 senast	46.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Upprättande av rösträtsregistret	18 § 1 mom.
Måndag 18 december 2023	41.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Rösträtsregistret finns framlagt för kontroll på de ställen som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bestämt	23 §
Måndag 18 december 2023	41.	Helsingfors valkrets nämnd	Kandidatansökningarna granskas och eventuella anmärkningar görs till valombuden Kandidaternas inbördes ordningsföljd bestäms för kandidatförteckningen	35–37 §
Utan dröjsmål		Helsingfors valkrets nämnd	Underrättelse till statsrådet om endast en kandidat ställts upp inom föreskriven tid	136 §
Utan dröjsmål efter att den i 136 § avsedda underrättelsen har mottagits		Statsrådet	Statsrådet konstaterar att den enda uppställda kandidaten blir vald till republikens president, meddelar honom eller henne skriftligen detta och utfärdar en kungörelse om saken som ska publiceras i Finlands författningssamling	136 §
Onsdag 20 december 2023 före klockan 16	39.	Valombudet	Rättelser och kompletteringar till kandidatansökan och de handlingar som fogats till den	38 §
Onsdag 20 december 2023 efter klockan 16	39.	Helsingfors valkrets nämnd	De kandidatansökningar som inkommit inom utsatt tid behandlas på nytt och beslut med anledning av dem fattas	39 §

Torsdag 21 december 2023	38.	Helsingfors valkrets-nämnd	Beslut som eventuellt fattas efter att kandidatsökningarna har behandlats om att en kandidat inte tas upp i kandidatförteckningen för presidentvalet	40 §
Torsdag 21 december 2023 senast	38.	Helsingfors valkrets-nämnd	Ett tillkännagivande om de uppställda kandidaterna upprättas och publiceras i Finlands författningssamling	135 §
Torsdag 21 december 2023	38.	Helsingfors valkrets-nämnd	Kandidatförteckningen för presidentvalet upprättas	42 § 1 mom.
Torsdag 21 december 2023 tidigast efter att kandidatförteckningen för presidentvalet har uppgjorts	38.	De partier eller de valombud för valmansföreningar som ställt upp kandidater, eller valombudens ersättare	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen kan lämnas in till statens revisionsverk	⁵
Torsdag 21 december 2023	38.	Helsingfors valkrets-nämnd	Kandidatuppgifterna registreras i det riksomfattande kandidatregistret	43 § 2 mom.
Torsdag 4 januari 2024 senast	24.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Ett meddelandekort skickas till de röstberättigade vars adress är känd	21 § 4 mom.
Onsdag 10 januari 2024	18.	Valförrättare	Förhandsröstningen ombord på finska fartyg inleds	47 § 1 mom.
Fredag 12 januari 2024 före kl. 16	16.	En röstberättigad eller någon annan person	Rättelseyrkanden som gäller rösträttsregistret framställs hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	24 § 1 mom.
Måndag 15 januari 2024	13.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Rättelseyrkandena avgörs	25 § 1 mom.
Utan dröjsmål efter beslutet av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Beslutet med anledning av begäran om omprövning delges parterna och meddelandekortet sänds, om beslutet innefattar att personen i fråga införs i rösträttsregistret	25 § 2 mom.
Tisdag 16 januari 2024 före kl. 12 senast	12.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Eventuella ändringar som föranleds av besluten till följd av rättelseyrkanden görs i rösträttsregistret	25 § 1 mom.
Tisdag 16 januari 2024 före kl. 12 senast	12.	Befolkningsregistercentralen/magistraten	Eventuella självrättelser och de anteckningar som föranleds av dessa görs i rösträttsregistret	26 § 1 mom.

⁵ Lag om kandidaters valfinansiering 11 § 1 mom.

Utan dröjsmål efter de ovan nämnda besluten		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Beslut som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata fattat i form av självrättelse delges den part självrättelsen gäller och ett meddelandekort sänds	25 § 2 mom. samt 26 § 2 och 3 mom.
Senast den sjunde dagen efter att parten delgavs beslutet		Den som framställde rättelseyrkandet	Besvär hos förvaltningsdomstolen över ett beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata genom vilket ett rättelseyrkande har förkastats eller avvisats och besvär över ett beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata genom vilket en person med stöd av 26 § 2 mom. har antecknats i rösträtsregistret som saknande rösträtt	27 § 1 mom.
Tisdag 16 januari 2024 kl. 12	12.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Rösträtsregistret vinner laga kraft	28 § 1 mom.
Tisdag 16 januari 2024 före kl. 16 senast	12.	En röstberättigad som vill rösta hemma	Anmälan till den kommunala centralvalnämnden om önskan att rösta hemma	55 §
Onsdag 17 januari 2024	11.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet och i finska beskickningar inleds	47 § 1 mom.
Lördag 20 januari 2024	8.	Valförrättare	Förhandsröstningen i utlandet avslutas	47 § 1 mom.
Tisdag 23 januari 2024	5.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet avslutas	47 § 1 mom.
Onsdag 24 januari 2024 från och med kl. 18 ⁶	4.	Justitieministeriet	Vallängderna matas ut ur rösträtsregistret röstningsområdesvis och längderna levereras till centralvalnämnderna	71 § 1 mom.
Fredag 26 januari 2024 kl. 19	2.	De som brevröstar	Brevröstningshandlingarna ska vara framme hos den berörda kommunens centralvalnämnd	66 e § 3 mom.
Fredag 26 januari 2024 kl. 19	2.	Centralvalnämnden	Förhandsröstningshandlingarna granskas så att de handlingar som kommit in före kl. 19 hinners behandlas	63 § 1 mom.
Efter att brevröstningshandlingarna granskats		Centralvalnämnden	De röstsedlar som lämnats vid brevröstning stämplas och innesluts i nya kuvert	66 g § 3 mom.

⁶ På grund av de förberedelser som behövs för utskriften stängs rösträtsregistret en timme före den tidsfrist som anges i 71 § 1 mom. i vallagen.

Lördag 27.1.2024 senast	1.	Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen och kostnaderna för valkampanjen lämnas in till Statens revisionsverk	⁷
Söndag 28 januari 2024 kl. 9–20	VD	Valnämnden	Röstning på valdagen	68 § och 127 § 1 mom. och 189 § 1 mom.
Söndag 28 januari 2024 tidigast kl. 15 eller av särskilda skäl kl. 10	VD	Valkretsnämnden	Räkning av förhandsröster (inkl. brev röster)	86 § 1 mom.
Söndag 28 januari 2024 efter kl. 20	VD	Valnämnden	Preliminär rösträkning	78 §
Måndag 29 januari 2024 senast kl. 12	1.	Valkretsnämnden	De röster som avgetts på valdagen kontrollräknas	87 § 1 mom.
Tisdag 30 januari 2024 vid ett möte som inleds kl. 10	2.	Valkretsnämnden	De röstetal som varje kandidat fått i valkretsen i det första valet fastställs och meddelas till Helsingfors valkretsnämnd	137 §
Tisdag 30 januari 2024 utan dröjsmål efter att ha fått de meddelanden som avses i 137 §	2.	Helsingfors valkretsnämnd	Det slutliga antal röster som i det första valet avgetts för varje kandidat i hela landet och det totala antalet röster fastställs och meddelas till justitieministeriet	138 § 1 mom.
Utan dröjsmål		Statsrådet	Om någon kandidat vid det första valet i hela landet har fått mer än hälften av de avgivna rösterna, konstateras att kandidaten har blivit vald till republikens president. Den som har blivit vald underrättas om detta och en kungörelse publiceras i Finlands författningssamling.	138 § 2 mom.
Utan dröjsmål		Justitieministeriet	Om ingen av kandidaterna har blivit vald vid det första valet utfärdas en kungörelse om resultatet av det första valet och att det förrättas ett andra val. Kungörelsen publiceras i Finlands författningssamling.	139 §

⁷ L om kandidaters valfinansiering, 11 §

Det eventuella andra valet				
Utan dröjsmål	12.	Helsingfors valkrets-nämnd	Kandidatförteckningen för det andra valet upprättas (och uppgifterna i det riksomfattande kandidatregistret uppdateras)	42 § 2 mom.
Tisdag 30 januari 2024 före kl. 16	12.	En röstberättigad som vill rösta hemma	Anmälan till den kommunala centralvalnämnden om önskan att rösta hemma (om inte detta har gjorts redan i samband med första valet)	55 § 1 mom.
Onsdag 31 januari 2024	11.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstningen vid det andra valet i hemlandet och i finska beskickningar samt hemmaröstningen inleds	
Lördag 3 februari 2024	8.	Valförrättare	Förhandsröstningen vid det andra valet avslutas i utlandet	
Tisdag 6 februari 2024	5.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstningen vid det andra valet i hemlandet och hemmaröstningen avslutas	
Onsdag 7 februari 2024 från och med kl. 18	4.	Justitieministeriet	Vallängderna matas ut ur röst-rättsregistret röstningsområdes-vis och längderna levereras till centralvalnämnderna	
Fredag 9 februari 2024 kl. 19	2.	De som brevröstar	Brevröstningshandlingarna ska vara framme hos den berörda kommunens centralvalnämnd	66 e § 3 mom.
Fredag 9 februari 2024	2.	Centralvalnämnden	Förhandsröstningshandlingarna vid det andra valet granskas så att de handlingar som kommit in fredagen den 3 februari 2024 före kl. 19 hinna behandlas	63 § 1 mom.
Efter att brevröstningshandlingarna granskats		Centralvalnämnden	De röstsedlar som lämnats vid brevröstning stämplas och innesluts i nya kuvert	66 g § 3 mom.
Söndag 11 februari 2024	VD	Valnämnden	Röstning på valdagen	68 och 127 § 2 mom.
Söndag 11 februari 2024 tidigast kl. 15 eller av särskilda skäl kl. 10	VD	Valkrets-nämnden	Räkning av förhandsröster (inkl. brevröster)	86 § 1 mom.
Söndag 11 februari 2024 efter kl. 20	VD	Valnämnden	Preliminär rösträkning	78 § 1 mom.

Måndag 12 februari 2024 senast kl. 12	1.	Valkrets-nämnden	De röster som avgetts på valda- gen kontrollräknas	87 § 1 mom.
Onsdag 14 februari 2024 kl. 18	3.	Valkrets-nämnden	De röstetal som kandidaterna fått i valkretsen i det andra valet fastställs; kandidaternas röstetal och det totala antalet avgivna röster i va- let meddelas till Helsingfors val- krets-nämnd	141 §
Onsdag 14 februari 2024	3.	Helsingfors valkrets- nämnd	Det slutliga antalet röster som i det andra valet avgetts för kandi- daterna i hela landet fastställs och meddelas till statsrådet	142 § 1 mom.
Torsdag 15 februari 2024	4.	Statsrådet	Konstaterar vilkendera kandida- ten som har valts till republikens president och underrättar den som blivit vald om detta samt utfärdar en kungörelse om valre- sultatet. Kungörelsen publiceras i Finlands författningssamling.	142 § 2 mom.
Söndag 25 februari 2024	14.	Kandidaten	Sådana kostnader för kandida- tens valkampanj som finansieras med valfinansiering kan inte längre uppkomma	⁸
Söndag 25 februari 2024		Partiet	Kampanjtiden för presidentvalet går ut	⁹
Fredag 1 mars 2024		Republikens president	Presidenten tillträder sitt äm- bete ¹⁰	¹¹
Efter valförrättningen		Justitieministeriet	Arkivutskriften matas ut ur rösträtsregistret och uppgifterna i registret utplånas	29 § 3 mom.
Efter arkivutskriften		Myndigheten för digi- talisering och befolk- ningsdata	Uppgifterna i rösträtsregistret utplånas	29 § 3 mom.
Inom två månader efter det att valresultatet har fast- ställts (antingen torsdag 28 mars 2024 eller måndag 15 april 2024)		De partier eller de val- ombud för valmansför- eningar som ställt upp kandidater, eller val- ombudens ersättare	Redovisning om valfinansiering ska lämnas in till statens revis- ionsverk	¹²

⁸ Lag om kandidaters valfinansiering 8 § 1 mom. Om det inte förrättas ett andra val är tidsfristen söndag 11 februari 2024.

⁹ Partilag 8 § 3 mom. Om det inte förrättas ett andra val är tidsfristen söndag 11 februari 2024.

¹⁰ Blir presidenten vald redan i det första valet tillträder han eller hon sitt ämbete torsdagen den 1 februari 2024.

¹¹ Grundlagen 55 § 1 mom.

¹² Lag om kandidaters valfinansiering 5 och 8 § och lag om beräkning av laga tid (150/1930) 3 och 5 §.

Vissa bestämda tider vid Europaparlamentsvalet 2024

Valdag 9 juni 2024

Tidpunkt	¹	Utförs av	Åtgärd	Vallagen
Augusti-september 2021		Fullmäktige	Kommunala centralvalnämnden tillsätts	13 § 1 och 3 mom.
Augusti 2023 senast		Fullmäktige	Indelningen i röstningsområden ändras vid behov och ändringen meddelas Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	8 § 1 och 2 mom.
Lördag 9.12.2023 tidigast		Kandidaten	Sådana kostnader för kandidats valkampanj som finansieras med valfinansiering kan börja uppkomma	²
Lördag 9.12.2023 tidigast		Partiet	Kampanjtiden för Europaparlamentsvalet inleds	³
I god tid		Statsrådet	Förordningen om de finska beskickningar och deras verksamhetsställen som är förhandsröstningsställen	9 § 1 mom. 2) punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut om de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen	9 § 1 mom. 1) punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Bestämmande av vilka verksamhetsställen inom socialvården som är förhandsröstningsställen i kommunen	9 § 1 mom. 3) punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut om röstningsställena på valdagen	9 § 3 mom.
I god tid		Kommunstyrelsen	Valnämnderna och valbestyrelserna tillsätts	15 §
Lördag 9.3.2024 tidigast		En röstberättigad	Beställningen av brevröstningshandlingar inleds	66 c §

¹ Numret visar hur många dagar före eller efter valdagen som åtgärden ska utföras enligt vallagen (714/1998).

² Lag om kandidaters valfinansiering (273/2009) 2 § 1 mom.

³ Partilag (10/1969) 8 § 3 mom.

Utan dröjsmål efter att beställningen av brev-röstningshandlingar har tagits emot		Justitieministeriet	Brevröstningshandlingarna sänds till de röstberättigade som beställt dem	66 c § 4 mom.
I god tid		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Medborgare i andra medlemsstater i EU, som uppfyller villkoren för rösträtt, meddelas att de kommer att ha rösträtt och vara valbara vid Europaparlamentsvalet	22 §
Torsdag 21.3.2024 senast kl. 16	80.	Medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen	Meddelar Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att de vill utöva sin rösträtt i Finland eller återta en tidigare inlämnad anmälan	18 § 5 mom.
Utan dröjsmål efter 21.3.2024		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Underrättar myndigheten i en annan medlemsstat i Europeiska unionen om de röstberättigade medborgare i staten i fråga som har meddelat att de önskar utöva sin rösträtt i Finland	162 §
Fredag 22.3.2024 senast kl. 12		Centralvalnämnden	Centralvalnämndens kontaktuppgifter meddelas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata via valdatasystemet	13 § 4 mom.
Fredag 22.3.2024 senast kl. 12	⁴	Kommunstyrelsen/centralvalnämnden	Uppgifterna om kommunens allmänna förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen meddelas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata via valdatasystemet	9 § 4 mom.
I god tid		Centralvalnämnden	Valförrättare till de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet och hemmaröstning förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Chefen för den finska beskickningen	Valförrättaren till det allmänna förhandsröstningsstället i utlandet förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Befälhavaren för ett finskt fartyg	Valförrättaren till röstning ombord på fartyg förordnas	17 § 2 mom.

⁴ Den sista tidpunkten enligt vallagen är fredagen den 19 april 2024, men av de skäl som framgår av justitieministeriets brev 2.6.2024 VN/17100/2023 (till det meddelandekort som postas till varje röstberättigad bifogas en förteckning över förhandsröstningsställen och deras adresser samt öppettider i den röstberättigades valkrets) ska uppgifterna meddelas senast den 22 mars 2024.

I god tid		Justitieministeriet	De allmänna förhandsröstningsställena och deras öppettider tillkännages	49 § 3 mom.
I god tid		Centralvalnämnden	Information om var kommunens förhandsröstningsställen finns och om röstningsställena på valdagen	49 § 1 mom. och 67 § 3 mom.
Fredag 19.4.2024 kl. 24	51.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Fastställande av uppgifterna i rösträtsregistret	18 § 2 och 3 mom. och 19 § 2 mom.
Måndag 22.4.2024 senast	48.	Justitieministeriet	Meddelande om partier samt partiernas namntecknare till Helsingfors valkrets-nämnd	31 § och 32 §
Måndag 22.4.2024 senast	48.	Helsingfors valkrets-nämnd	Beslut om på vilket sätt kandidatsökningarna ges in och kungörelse om detta	34 §
Måndag 22.4.2024	48.	Partiet	Meddelar Helsingfors valkrets-nämnd sitt valombud och valombudets ersättare (namn, personbeteckning och kontaktinformation)	170 § 4 mom.
Onsdag 24.4.2024 senast	46.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Upprättande av rösträtsregistret	18 § 1 mom. och 19 § 2 mom.
Måndag 29.4.2024	41.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Rösträtsregistret finns framlagt i magistraterna och på andra ställen enligt vad Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bestämmer	23 § 1 mom.
Torsdag 30.4.2024 före kl. 16	40.	Valombudet	Kandidatansökan samt meddelande om valförbund och gemensam lista ska ges in till Helsingfors valkrets-nämnd ⁵	171, 173 och 175 §
Utan dröjsmål		Helsingfors valkrets-nämnd	Underrättar Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om en kandidatansökan som gäller en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen	177 §
Utan dröjsmål		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Underrättar den behöriga myndigheten i kandidatens hemstat	177 §

			om en kandidatansökan som gäller en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen	
Utan dröjsmål		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Meddelar Helsingfors valkrets-nämnd om att en i Finland valbar person har ställts upp som kandidat i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen i samma val	176 §
Inom fem arbetsdagar från att begäran tagits emot		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Uppgifter för kontroll av valbarheten för en finsk medborgare som kandiderar i en annan EU-medlemsstat ska lämnas till den behöriga myndigheten i medlemsstaten i fråga	177a § ⁶
Måndag 6.5.2024	34.	Helsingfors valkrets-nämnd	Kandidatansökningarna granskas och eventuella anmärkningar görs till valombuden Partiernas, gemensamma listornas och valmansföreningarnas inbördes ordningsföljd bestäms för sammanställningen av kandidatlistorna	35–37 §
Onsdag 8.5.2024 före kl. 16	32.	Valombudet	Vid behov rättelser och kompletteringar till kandidatansökan och de handlingar som fogats till dem	38 §
Onsdag 8.5.2024 efter kl. 16	32.	Helsingfors valkrets-nämnd	De kandidatansökan som inkommit inom utsatt tid behandlas på nytt och beslut med anledning av dem fattas	39 §
Fredag 10.5.2024 före kl. 12	31. ⁵	Valombudet	Kandidatansökan av ett parti eller en valmansförening, vars anmälan om anslutning till ett valförbund eller en gemensam lista inte har blivit godkänd, återtas	40 § 2
Fredag 10.5.2024 innan sammanställningen av kandidatlistorna görs upp	31.	Helsingfors valkrets-nämnd	Beslut, som eventuellt fattas efter att kandidatansökningarna har behandlats, om att en kandidat inte tas upp i sammanställningen av kandidatlistorna	40 §

⁵ Torsdag 9.5. Kristi himmelsfärds dag

Fredag 10.5.2024	31.	Helsingfors valkrets-nämnd	Uppgörande av sammanställningen av kandidatlistorna	41 §
Efter att sammanställningen av kandidatlistorna har gjorts upp		Helsingfors valkrets-nämnd	Distribution av sammanställningen av kandidatlistorna	44 §
Fredag 10.5.2024	31.	Helsingfors valkrets-nämnd	Kandidatuppgifterna registreras i det riksomfattande kandidatregistret	43 § 2 mom.
Fredag 10.5.2024	31.	Den som brevröstar	Brevröstningen inleds	66 d § 1 mom.
Efter att sammanställningen av kandidatlistorna har uppgjorts	31.	Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen kan lämnas in till statens revisionsverk	⁶
Torsdag 16.5.2024 senast	24.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Ett meddelandekort sänds till de röstberättigade vars adress är känd Vid Europaparlamentsval sänds kortet emellertid inte till sådana i rösträttsregistret införda personer som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata antecknar i rösträttsregistret som saknande rösträtt.	21 § 4 mom. 21 § 4 mom. och 26 § 5 mom.
Onsdag 22.5.2024	18.	Valförrättare	Förhandsröstningen ombord på finska fartyg kan inledas	47 § 1 mom.
Fredag 24.5.2024 före kl. 16	16.	En röstberättigad eller någon annan person	Rättelseyrkande som gäller rösträttsregistret framställs hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	24 § 1 mom.
Måndag 27.5.2024	13.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Rättelseyrkandet avgörs	25 § 1 mom.
Omedelbart efter beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Beslutet med anledning av rättelseyrkandet delges parterna och meddelandekortet sänds, om beslutet innefattar att personen i fråga införs i rösträttsregistret	25 § 2 mom.
Tisdag 28.5.2024 före kl. 12	12.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Eventuella ändringar till följd av beslutet om rättelseyrkande förs in i rösträttsregistret	25 § 1 mom.
Tisdag 28.5.2024 före kl. 12	12.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Eventuella självrättelser och de anteckningar som föranleds av dessa görs i rösträttsregistret	26 § 1 mom. och 5 mom.

⁶ Lag om kandidaters valfinansiering 11 § 1 mom.

Utan dröjsmål		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Myndighetens för digitalisering och befolkningsdata beslut som föranleds av självrättelser delges personen i fråga och ett meddelandekort skickas	26 § 2 mom. och 25 § 2 mom. 26 § 3 mom.
Senast den sjunde dagen efter den dag då personen i fråga delgavs beslutet eller det publicerades i den officiella tidningen		Den som framställde rättelseyrkandet	Besvär hos förvaltningsdomstolen över ett beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata genom vilket ett rättelseyrkande har förkastats eller avvisats och över ett beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata genom vilket en person med stöd av 26.2 § antecknats i rösträtsregistret som saknande rösträtt	27 § 1 mom.
Tisdag 28.5.2024 fr.o.m. kl. 12	12.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Rösträtsregistret vinner laga kraft	28 § 1 mom.
Tisdag 28.5.2024 före kl. 16	12.	En röstberättigad som vill rösta hemma	Anmälan till den kommunala centralvalnämnden om önskan att rösta hemma	55 § 1 mom.
Onsdag 29.5.2024	11.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet och i finska beskickningar samt hemmaröstningen inleds	47 § 1 mom.
Lördag 1.6.2024	8.	Valförrättarna	Förhandsröstningen i utlandet avslutas	47 § 1 mom.
Tisdag 4.6.2024	5.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet och hemmaröstningen avslutas	47 § 1 mom.
Onsdag 5.6.2024 fr.o.m. kl. 18 ⁷	4.	Justitieministeriet	Vallängderna matas ut ur rösträtsregistret röstningsområdesvis och längderna ställs till centralvalnämnderna	71 § 1 mom.
Fredag 7.6.2024 före kl. 19	2.	Den som brevröstar	Brevröstningshandlingarna ska vara framme hos den behöriga kommunala centralvalnämnden	66 e § 3 mom.
Fredag 7.6.2024 kl. 19	2.	Centralvalnämnden	Förhandsröstningshandlingarna och brevröstningshandlingarna granskas så att de handlingar som kommit in före kl. 19 hin- ner behandlas	63 § 1 mom. och 66 g § 1 mom.

⁷På grund av förberedelserna som behövs för utskrivandet stängs rösträtsregistret en timme före tidsfristen som anges i 71 § 1 mom. i vallagen.

Efter att brevröstningshandlingarna granskats		Centralvalnämnden	De röstsedlar som lämnats vid brevröstning stämplas på nytt och innesluts i nya kuvert	66 g § 3 mom.
Lördag 8.6.2024	1.	Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen och kostnaderna för valkampanjen lämnas in till Statens revisionsverk	⁸
Söndag 9.6.2024 kl. 9-20	VD	Valnämnden	Röstning på valdagen	68 §
Söndag 9.6.2024 tidigast kl. 15 eller av särskilda skäl tidigast kl. 10	VD	Valkrets-nämnden	Räkning av förhandsröster (och brevröster)	86 § 1 mom.
Söndag 9.6.2024 Efter kl. 20	VD	Valnämnden	Preliminär rösträkning	78 §
Måndag 10.6.2024 Senast kl. 12	1.	Valkrets-nämnden	De röster som avgetts på valdagen kontrollräknas	87 § 1 mom.
Onsdag 12.6.2024 vid mötet som inleds kl. 18	3.	Valkrets-nämnden	Fastställande av valresultatet och meddelande om röstetalen och antalet röster till Helsingfors valkrets-nämnd	178 §
Onsdag 12.6.2024 utan dröjsmål efter ovan nämnda meddelande		Helsingfors valkrets-nämnd	Fastställande av valresultatet i hela landet, meddelande av resultatet till justitieministeriet, kungörelse om resultatet och sändande av fullmakterna till de invalda	179, 181 och 182 §
Inom 14 dagar efter att valresultatet har offentliggjorts		Ändringssökanden	Besvär över beslut av Helsingfors valkrets-nämnd med vilket resultatet har fastställts ska anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol	100-102 §
Söndag 23.6.2024		Kandidaten	Sådana kostnader för kandidatens valkampanj i valet som finansieras med valfinansiering kan inte länge uppkomma	⁹
Söndag 23.6.2024		Partiet	Kampanjtiden för valet går ut	¹⁰
När valresultatet har vunnit laga kraft		Justitieministeriet	Arkivutskrifter matas ut ur rösterettsregistret	29 § 3 mom.

⁸ L om kandidaters valfinansiering 11 §

⁹ L om kandidaters valfinansiering, 2 § mom.

¹⁰ Partilag 8 § 3 mom.

Efter att arkivutskriften har matats ut		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Uppgifterna utplånas ur rösträttsregistret	29 § 3 mom.
Inom två månader från att valresultatet har fastställts (senast måndagen den 12.8.2024)		Den som valts till ledamot av Europaparlamentet och den som bestämts till ersättare för ledamot vid fastställande av valresultatet	Redovisning om valfinansiering ska lämnas in till statens revisionsverk	¹¹
Senast 31.12.2024 och varje kalenderår under valperioden vid behov		Ledamot av Europaparlamentet och ersättare (vid behov)	Efterhandsredovisning om valfinansieringen lämnas in till Statens revisionsverk	¹²

¹¹ 5 och 8 § i lagen om kandidaters valfinansiering

¹² L om kandidaters valfinansiering 11 a §

Vaalitietojärjestelmä

Valdatasystemet

VAALILUETTELO

(tilanne I) 24.01.2024 klo 18:00

VALLÄNGD

(läge I) 24.01.2024 kl. 18:00

Presidentinvaali 2024

Presidentvalet 2024

922 Vesilahti
 Vesilahti

ÄÄNESTYSALUE:

003 Ylämäki

RÖSTNINGSOMRÅDE:

003 Ylämäki

LASKELMA UTRÄKNING 922/003

EPV-2024 EU-2024	Tilanne 1 Läge 1 05.06.2024 klo 18:00 05.06.2024 kl 18:00			Tilanne 2 Läge 2 07.06.2024 klo 19:00 07.06.2024 kl 19:00		
	Miehet - Män	Naiset - Kvinnor	Yhteensä - Totalt	Miehet - Män	Naiset - Kvinnor	Yhteensä - Totalt
Aänioikeutettuja Röstberättigade						
Suomessa asuvat Suomen kansalaiset	1567	1816	3383			
Finska medborgare i Finland						
Ulkomailla asuvat suomalaiset	0	0	0			
Finländare bosatta i utomlands						
Muut EU-kansalaiset	2	3	5			
Andra EU-medborgare						
Yhteensä	1569	1819	3388			
Totalt						
Ennakkoon ja kirjeitse äänestäneet Röstande på förhand och per brev						
Suomessa asuvat Suomen kansalaiset	447	656	1103			
Finska medborgare i Finland						
Ulkomailla asuvat suomalaiset	0	0	0			
Finländare bosatta i utomlands						
Muut EU-kansalaiset	1	2	3			
Andra EU-medborgare						
Yhteensä	448	658	1106			
Totalt						
Vaalipäivänä äänioikeutetut Röstberättigade på valdagen						
Suomessa asuvat Suomen kansalaiset	1120	1160	2280			
Finska medborgare i Finland						
Ulkomailla asuvat suomalaiset	0	0	0			
Finländare bosatta i utomlands						
Muut EU-kansalaiset	1	1	2			
Andra EU-medborgare						
Yhteensä	1121	1161	2282			
Totalt						
Vaalipäivänä äänestäneet Röstande på valdagen						
Suomessa asuvat Suomen kansalaiset						
Finska medborgare i Finland						
Ulkomailla asuvat suomalaiset						
Finländare bosatta i utomlands						
Muut EU-kansalaiset						
Andra EU-medborgare						
Yhteensä						
Totalt						
Vaaleissa äänestäneet Röstande på valet						
Suomessa asuvat Suomen kansalaiset						
Finska medborgare i Finland						
Ulkomailla asuvat suomalaiset						
Finländare bosatta i utomlands						
Muut EU-kansalaiset						
Andra EU-medborgare						
Yhteensä						
Totalt						

Ohje keskusvaalilautakunnalle:

Jos ennakkovaikuttaminen tai kirjallisen hyväksynnän vaalilautakunnan tulostamisen jälkeen, merkitse äänestäneet kohdalle E-kirjain sarakeeseen, jossa on vaalien nimilyhenne ja vuosiluku (lisätietoa vaaliohjeissa nro 1).

Anvisning till centralvalnämnden:

Om en förhandsröstning eller en brevöstning godkänns efter att valängden har skrivits ut, ska du vid personen som röstat anteckna ett E i kolumnen med valets namnförkortning och årtal (mer information om detta i valanvisning nr. 1).

BILAGA 2c: Vallängdssida

VAALILUETTELO - VALLÄNGD

Kunta 922 Vesilähti
Kommun Vesilähti

Äänestysalue
Röstningsområde

003 Ylämäki
Ylämäki

Älä irrota vaaliluettelosta sivuja - Skij inte sidorna ur vallängden

Ei käytössä Inte i bruk	TPV-2024_I RPV-2024_I	Sukupuoli Kön	Henkilötunnus Personbeteckning	Sukunimi ja etunimet Släktnamn och förnamn	Asuinmaa Bostadsländ	Kansalaisuus Medborgarskap	Huomautuksia Anmärkningar
		M		AALTONEN MARKO KRISTIAN			
				ABU KHAMIDAKH VEERA AMANDA			
				AHLFORS ROSA-MARIA			
				AHLSTRÖM MARI ANNELI			
				AHOLA JAANA KATARIINA			
		M		AHOLAINEN JUUSO SANTERI			
		M		AHONEN MARKO TAPANI			
		M		AHTOLA TONI JUHANI			
				AINIALA ELLI SISKU			
		M		ALA-KORPULA KARI SAKARI			
		M		ALAKOSKI KARI JUHANI			
		M		ALALAMMI ARI MIKAEL			
				ALHOLA MARITA IRMELI			
				ALLT VELASQUEZ RIITTA-LIISA			
		M		AMMOURI SASU ANTTI ALEKSI			
		M		ANTTILA ALPO SAKARI			
		M		ANWARI PAAVO ILMARI			
				ARPONEN PIIRKKO LIISA			
		M		ASIKAINEN HEIMO AULIS KALERVO			
		M		ASTALA JUKKA SAKARI			
		M		AUTIO OSSI ILMO TAPIO			
		M		BERKI JUSSI JUKKA			
				BIRKSTEDT SARI PÄIVIKKI			
				DOLK EINI HELLIN IRENE			
		M		EEROLA MARKKU MIKAEL			
		M		ENSTEDT MARKKU ERNESTI			
		M		ERIKSSON JOUNI TAPIO			
				ESER SIRPA ANNUKKA			
		M		ESKELINEN ESA PETTERI			
				ESTEMAA LIISA KRISTIINA			
				FALAH ANNE-MARI			
		M		FIEGENBAUM KARI MATIAS			
				FRANCIS MEERI SINIKKA ELISABETH			
				GANETSKAJA MAIJU LEENA			
				GRYM ANNE MARJA PAULIINA			
		M		HAANPÄÄ RAIVO			
		M		HAASMAA PANU JURKKA TAPANI			
				HAKALA KERTTU MARIA ANNIKKI			
		Yhteensä/Tillsammans					
		joista miehiä/varav män					

Sivu
Sida

1/18

Anvisning för att binda samman pappersvallängden

Vallängden skickas till centralvalnämnden med posten i ett eller flera paket. Antalet paket beror på antalet röstberättigade i kommunen.

Först i paketen finns vallängderna enligt röstningsområde. Röstningsområdena har skiljts åt med ett blåkantat papper. Efter vallängderna finns de röstningsområdesvisa förteckningarna över dem som röstat på förhand. Både vallängderna och förteckningarna är i nummerordning enligt röstningsområdets nummer.

Centralvalnämnden ska skilja åt vallängderna för de olika röstningsområdena. Justitieministeriet skickar till centralvalnämnderna enligt deras beställning tillsammans med det övriga valmaterialet redskap för att binda samman de enskilda vallängderna. Vallängderna kan bindas samman antingen med de vita plastblomberna eller med de blåa pappersbindarna eller med båda.

Kommunen kan också sätta vallängderna i mappar. I vallängdens övre kant finns ett särskilt hål för plastplomben. Längden blir lättare att hantera om plombens bricka fästs i mappen med tejp.

Om bunten är tunn kan det vara lättare att i stället för mappar använda en pappersbindare. Genom att använda pappersbindaren och de tillhörande säkerhetsetiketterna kan det säkerställas att valländen hålls ihop. Vallängdsbunten kan bindas samman med pappersbindaren redan innan plastförpackningen öppnas.

Om valnämnden ska dela upp vallängden på valdagen, kan den komma överens med centralvalnämnden att längden delas upp och delarna binds samman redan hos centralvalnämnden. Vallängden har upprättats så att den lätt kan delas i två delar så att den första delen innehåller efternamnen från A till K och den andra delen innehåller efternamnen från L till Ö. Därför finns det i alla vallängder ett tomrum mellan bokstäverna K och L. Vallängen kan dock vid behov delas även på något annat ställe.

Det rekommenderas att man redan på förhand testar användningen av redskapen för att binda samman vallängderna med vanliga pappersbuntar, eftersom de egentliga vallängderna ska hanteras på ett felfritt och smidigt sätt.

Vallängden har trycks på arkivbeständigt plastpapper, som är mer hållbart och tål fukt bättre än vanligt papper. På pappret kan göras anteckningar med vanliga pennor. För att göra det lättare att hitta rätt sida kan man i sidans kant anteckna vilken bokstav sidan börjar med.

BILAGA 3: Meddelandekort

Avsändare
Myndigheten för digitalisering och
befolkningsdata
Fågelvikensgränden 2 D
00530 HELSINGFORS tfn. 0295 536 220
FINLAND

Mottagare
Röstanden
Inga-Lill
Norra Järnvägsgatan 28 A 36
00160 HELSINGFORS
FINLAND

Kommun, röstningsområde och vallokal på valdagen

Helsingfors
5A Rödbergen A
Invånarhuset Betania i Rödbergen
Styrångsgatan 13

Röstningstid på valdagen

Det första valet Det andra
28.1.2024 kl. 9.00 - 20.00 11.2.2024 kl. 9.00 - 20.00

Informationskälla: Befolkningsdatasystemet den 8 december 2023

Meddelande om rösträtt i
presidentvalet

Republikens president utses genom direkt val, som vid behov förrättas i två omgångar. Du har rösträtt vid presidentvalet 2024. Om ingen av kandidaterna får fler än hälften av rösterna vid det val som förrättas söndagen den 28 januari 2024, förrättas ett nytt val (det andra valet) den 11 februari 2024 mellan de två kandidater som fått flest röster. Eftersom det eventuellt blir två val, har du fått två identiska meddelanden om rösträtt, ett för vardera val.

Du ska styrka din identitet när du röstar.

Perioden för förhandsröstning.
Vissa förhandsröstningsställen kan vara öppna en kortare period.

Det första valet: I Finland 17 – 23.1.2024 och
 utomlands 17 – 20.1.2024

Det andra valet: I Finland 31.1 – 6.2.2024 och
 utomlands 31.1 – 3.2.2024

De allmänna förhandsröstningsställena och deras öppettider

www.valfinland.fi och bilagan till denna
meddelanden

Var och hur kan du rösta?

Du kan rösta **antingen på valdagen** i den vallokal som anges i detta meddelande **eller under förhandsröstningen** på vilket allmänt förhandsröstningsställe som helst i Finland eller utomlands. Under vissa förutsättningar kan du rösta på en anstalt eller hemma eller per brev från utlandet. Närmare röstningsanvisningar finns i detta meddelande om rösträtt. De allmänna förhandsröstningsställena i din valkrets anges i bilagan till detta meddelande. Samtliga allmänna förhandsröstningsställen hittar du på webbplatsen **www.valfinland.fi**. Information om förhandsröstningsställena får du också genom att ringa det avgiftsfria valtjänstnumret 0800 9 4771.

Förhandsröstning på anstalt eller hemma

Om du får vård, är intagen eller fullgör beväringstjänst vid en anstalt, kan du förhandsrösta på anstalten i fråga. Om din rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att du inte utan oskäligen svårigheter kan ta dig till ett röstningsställe, kan du på vissa villkor rösta på förhand hemma. Om du är närståendevärdare till och bor i samma hushåll som en person som har rätt att rösta hemma, kan även du på vissa villkor få rösta hemma. **Anmäl dig till hemmaröstning senast tisdagen den 16 januari 2024 (vid ett eventuellt andra val senast tisdagen den 30 januari 2024) före klockan 16 genom att kontakta centralvalnämnden i din hemkommun** (kontaktuppgifter på baksidan) skriftligen eller per telefon. Om du har anmält dig till hemmaröstning i det första valet, behöver du inte anmäla dig separat till hemmaröstning i det eventuella andra valet. Närmare anvisningar om hemmaröstning: **www.vaalit.fi/sv/att-rosta-hemma**.

Vad ska man ta med sig när man ska rösta?

Enligt vallagen (714/1998) är väljaren skyldig att styrka sin identitet för valfunktionären. Därför ska du ta med dig ett intyg över din identitet. Om du inte har något intyg över din identitet kan du för röstningen få ett temporärt identitetskort avgiftsfritt hos polisen. För att ansöka om ett temporärt identitetskort behöver du två passfoton.

Vem kan du rösta på?

Vid presidentvalet kan du rösta på vilken som helst av de kandidater som är upptagna i kandidatförteckningen, oberoende av var du bor. Kandidatförteckningen finns på röstningsställena och på webbplatsen **www.valfinland.fi**.

Brevröstning

Du kan rösta per brev från utlandet, om du bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningsperioden och på valdagen och därmed inte har möjlighet att rösta i Finland och du inte kan eller vill rösta på ett allmänt förhandsröstningsställe utomlands. För att kunna rösta per brev måste du via justitieministeriets beställningstjänst beställa brev-röstningshandlingarna till valfri adress utomlands. Den skriftliga beställningen ska lämnas in med en blankett som fastställs av ministeriet. Blanketten och anvisningar om hur du gör beställningen finns på webbsidan **www.vaalit.fi/sv/brevrosthning**. Du får brev-röstningshandlingarna för det eventuella andra valet i samma försändelse.

Mer information om röstning:

www.valfinland.fi
Information även på andra språk.
Information also in other languages

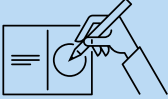
0800 9 4771
Justitieministeriets avgiftsfria
servicenummer

**Centralvalnämnden
i din hemkommun**
Kontaktuppgifter på baksidan

**Myndigheten för digitalisering
och befolkningsdata eller Statens
ämbetsverk på Åland (rösträtt)**
Kontaktinformation på framsidan

Så här röstar du på röstningsstället

1

Enligt vallagen ska väljaren anteckna numret på sin kandidat på röstsedeln så tydligt att det inte kan uppstå tvivel om vilken kandidat som avses. Siffermallar finns nedan. Skriv inget annat på röstsedeln.

2

Vik ihop röstsedeln med numret på insidan, så att numret inte syns utåt.

3

Ta den hopvikta röstsedeln till valfunktionären, som stämplar din röstsedel.

4

Lägg den stämplade röstsedeln i valurnan eller, om du röstar på förhand, lägg röstsedeln i det bruna valkuvertet och underteckna följebrevet enligt valfunktionärens anvisningar.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Om du själv har svårt att skriva numret på röstsedeln, får du ta med dig någon som hjälper dig eller be en valfunktionär hjälpa dig.

Följebrevet för förhandsröstningen

01 Helsingfors valkrets

Fylls i på förhandsröstningsstället enbart om detta meddelande används som följebrev.

Väljaren
Röstanden
Inga-Lill
Norra Järnvägsgratan 28 A 36
00160 HELSINGFORS
FINLAND

Valmyndigheten
091 5A tfn. (09) 3101 3344
Helsingfors stads centralvalnämnd,
Kajaniemigatan 3 B 16, 3. våningen
00100 HELSINGFORS
FINLAND

Valfunktionären vid förhandsröstningen fyller i

Jag intygar att förhandsröstningen har gått till på det sätt som bestäms i vallagen.

Datum / 2024	Förhandsröstningsställets namn eller vid anstaltsröstning kommunens namn
Valfunktionärens underskrift	

Väljaren fyller i

Jag har själv med bevarande av valhemligheten fyllt i röstsedeln och inneslutit den avstämplad i valkuvertet.

Personbeteckning eller födelsedatum
Väljarens underskrift

VAL	Valets namn	EUROPAPARLAMENTSVALET 2024
	Valkrets	VASA VALKRETS
	Kommun eller stad	JAKOBSTAD
	Röstningsområdets kod och eventuella namn	JAKOBSTAD, 002, STADSHUSET

VALNÄMNDENS SAMMANSÄTTNING	Ordförande	BERGSTRÖM, TOVE
	Vice ordförande	BACKMAN, BRUNO
	Medlemmar	DAHL, MARTIN
		STEN, ELISABETH
		STENIUS, ELSA
	Ersättare i inträdesordning	SALIN, MAX
		BORG, VIKING
		MATTSON, SIV
		HURME, ANNA

VALBITRÄDEN	Valbiträden som utsetts av valnämnden	ANNELI KETTUNEN
		HJALMAN NYGREN
	Valbiträden som utsetts av de röstande	VALBITRÄDE FÖR HILDE ANDERSSON
		VAR THOMAS ANDERSSON

BITRÄDANDE PERSONAL	Biträdande personal (ValL 16.3 §)	

PROTOKOLLFÖRARE	ELSA STENIUS
-----------------	--------------

Valnämndens medlemmar och de valbiträden som utsetts av valnämnden var närvarande under följande perioder:

Ordförande	BERGSTRÖM	kl.	9 - 13	kl.	15 - 21.40	kl.	-	kl.	-
Viceordförande	BACKMAN		10 - 11		13 - 21.40		-		-
Medlemmar	Namn DAHL		9 - 13		15 - 21.40		-		-
	STEN		13 - 21.40		-		-		-
	STENIUS		9 - 13		15 - 21.40		-		-
	Namn		-		-		-		-
Suppleanter	SALIN		13 - 15		-		-		-
	BORG		-		-		-		-
	MATTSON		-		13 - 15		-		-
	HURME		-		-		-		-
	BROMS		-		-		-		-
			-		-		-		-
			-		-		-		-
Valbiträden	Namn KETTUNEN		9 - 12		14 - 20		-		-
	NYGREN		12 - 14		-		-		-
			-		-		-		-
			-		-		-		-
			-		-		-		-

ANTAL RÖSTBERÄTTIGADE	Antal röstberättigade inom röstningsområdet enligt vallängden	Män 95	Kvinnor 102	Totalt 197
ANTAL PERSONER SOM RÖSTAT PÅ FÖRHAND	Antal personer som enligt vallängden röstat på förhand	Män 32	Kvinnor 43	Totalt 75
INLEDANDE AV RÖSTNINGEN PÅ VALDAGEN	Röstningen på valdagen inleddes klockan 9. ☒ ordförande ☐ vice ordförande visade för de närvarande röstande att valurnan var tom och tillslöt valurnan. ☐ Valnämnden använde den elektroniska vallängden.			
AVSLUTANDE AV RÖSTNINGEN PÅ VALDAGEN	Valnämndens ☒ ordförande ☐ vice ordförande Röstsedlarna togs ur valurnan och räknades. Likaså räknades antalet personer som enligt anteckningarna i vallängden eller rösträtsregistret (den elektroniska vallängden) hade utövat sin rösträtt på valdagen. 20.05			
ANTAL RÖSTANDE PÅ VALDAGEN	Antal röstande på valdagen enligt vallängden (De som röstat på förhand inberäknas inte).	Män 43	Kvinnor 50	Totalt 93
ANTAL RÖSTSEDLAR	Antal röstsedlar i valurnan			Antal 93
GRANSKNING OCH ORDANDE AV RÖSTSEDLARNA	De röstsedlar som vid granskningen ansågs vara ogiltiga avskildes till en särskild grupp. Antalet ogiltiga röstsedlar var			Antal 2
	De godkända röstsedlarna ordnades i grupper enligt kandidat. Antalet röstsedlar i varje särskild grupp räknades och antecknades på den blankett som bifogats valprotokollet.			
	Antalet godkända röstsedlar var			Antal 91
	Röstsedlarna granskades inte i valnämnden (ValL 82.2 §). ☐ Antalet röstsedlar antecknades dock i detta valprotokoll.			
	Röstsedlarna lades in i ett omslag som tillslöt genom försegling.			Datum 9.6.2024
ANVÄNDNING AV RESULTATUTRÄKNINGS-SYSTEMET	☐ Valnämnden införde rösterna i resultaträkningssystemet.			
NÄRVARANDE	Namnen på de som var närvarande vid ordnandet och räkningen av röstsedlarna. ValL 184 § (fullmakterna bifogas)			

FÖRSTÖRING AV OANVÄNDA RÖSTSEDLAR	☒ Valnämnden förstörde alla oanvända röstsedlar. ☐ Valnämnden returnerade alla oanvända röstsedlar till centralvalnämnden.
ANMÄRKNING OM FAKTORER SOM PÅ VALDAGEN INVERKAT PÅ RÖSTNINGENS NORMALA FÖRLOPP OCH EVENTUELL YTTERLIGARE INFORMATION SOM VALNÄMNDEN LÄMNAT	
PROTOKOLLFÖRARENS UNDERSKRIFT	<i>Elsa Stenius</i> ELSA STENIUS Underskrift och namnförtydligande Underskrift och namnförtydligande

SLUTANTECKNINGAR

JUSTERING AV PROTOKOLLET	Protokollet har upplästs och justerats. ☒	
UNDERSKRIFT AV VALNÄMNDENS ORDFÖRANDE ELLER VICE ORDFÖRANDE	<i>Tove Bergström</i> Underskrift	<i>TOVE BERGSTRÖM</i> Namnförtydligande
UNDERSKRIFT AV EN MEDLEM I VALNÄMNDEN	<i>Elisabeth Sten</i> Underskrift	<i>ELISABETH STEN</i> Namnförtydligande
BILAGOR	1. Blankett på vilken valresultatet har antecknats (resultatuträkningsblankett 4)	

Valkretsens beteckning		Valkretsens namn							
VAS		Vasa valkrets							
Kommunens nummer		Kommunens namn							
598		Jakobstad							
Röstningsområdets beteckning		Röstningsområdets namn							
002		Stadshuset							

		2	3	4	5	6	7	8	9	2
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	7
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	15
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	13
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	7
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	
60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	13
70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	13
80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	12
90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	9

91

Godkända röstsedlar	91
Ogiltiga röstsedlar	2
Röstsedlar sammanlagt	93

Röstande	Finska medborgare i Finland		Utlandsfinländare		Alla totalt	
	Totalt	Män	Totalt	Män	Totalt	Män
Röstande på förhand	75	32			75	32
Röstande på valdagen	93	43			93	43

OHJE ÄÄNESTÄJÄLLE

Kirjoittakaa äänestyslipussa olevaan ympyrään ehdokkaanne numero, ei mitään muuta!

Numeroesimerkit:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Jos äänestyslippunne menee pilalle väärän tai sotkuisen merkinnän takia, voitte pyytää vaalivirkailijalta uuden äänestyslipun. Pilalle mennyt äänestyslippu revitään vaalivirkailijan nähdessä.

Oikeusministeriö

INSTRUKTIONER TILL VÄLJAREN

Skriv i cirkeln på röstsedeln numret på Er kandidat, inget annat!

Siffermallar:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Om Er röstsedel förstörs på grund av felaktig eller suddig anteckning, kan Ni få en ny röstsedel av valfunktionären. Den förstörda röstsedeln ska rivas i valfunktionärens närvaro.

Justitieministeriet

Checklista för röstningsställen tillgänglighet

01/2021

1. Ankomsten till röstningsstället

- Ligger röstningsstället invid goda trafikförbindelser och finns det en hållplats för kollektivtrafiken nära röstningsstället?
- Finns det nära entrén ett ställe där skjuttrafiken (bl.a. invatäxi) kan stanna?
- Finns det handikapparkeringsplatser (3,6 m bred och 5 m lång) i närheten av röstningsstället?
- Är gångvägen som leder till entrén guidad?
- Är gångvägen som leder till entrén lätt att upptäcka och har en jämn, fast och halkfri yta?
- Är gångvägens lutningar högst 5 % (1:20).

2. Entrén

- Har tillgängliga gångvägar på röstningsstället tydliga och lättlästa skyltar?
- Har passagerarna bredvid trappan en ramp med en lutning på högst 8 % och bredden minst 900 mm.
- Har trappor och ramper ledstänger på vardera sidor.
- Finns det framför ytterdörren en avsats på minst 1500 mm x 1500 mm?
- Finns det på den sida där ytterdörren öppnas minst 400 mm fritt utrymme, som den som använder rullstol behöver för att öppna dörren?
- Är dörröppningens bredd minst 850 mm och tröskelns höjd högst 20 mm?
- Öppnar sig dörren automatiskt eller är den annars lätt att öppna (den kraft som behövs för att öppna dörren får vara högst 10 N dvs. 1 kg)?
- Har vindfångets matta eller golvtrall högst 5 mm x 30 mm glipor och orsakar mattan inte en nivåskillnad som är högst 20 mm?
- Är vindfånget minst 1500 mm x 1500 mm, om båda dörrar öppnas utåt från vindfånget?
- Är vindfånget minst 1500 mm bred och 2300 djup, om en av dörrarna öppnas inåt vindfånget?

3. Röstningsstället

- Finns det på röstningsstället minst ett röstningsbås där man kan fylla i röstsedeln sittande? Finns under röstningsbåsets bord (höjden 750–800 mm) ett benutrymme (bredd minst 800 mm, djup minst 600 mm och höjd minst 670 mm)? Eller finns det på röstningsstället höjjusterbara bord?
- Är belysningen i röstningsbåsen bländfri och tillräcklig? (500–750 lux på bordsytan)
- Finns det sittplatser på röstningsstället så att väljarna vid behov kan vila?
- Finns det på förhandsröstningsstället och röstningsstället på valdagen en person som utsetts till valbiträde?
- Om det bland valfunktionärerna finns personer som använder hjälpmedel, ska det finnas toaletterum, som är lämpliga för användare av rullstol.

PRESIDENTVAL 1:A VALET

28 januari 2024

Förhandsröstning:

I Finland 17–23.1.2024

Utomlands 17–20.1.2024

PRESIDENTVAL 2:A VALET

11 februari 2024

Förhandsröstning:

I Finland 31.1–6.2.2024

Utomlands 31.1–3.2.2024

EUROPAPARLAMENTSVAL

9 juni 2024

Förhandsröstning:

I Finland 29.5–4.6.2024

Utomlands 29.5–1.6.2024

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET